

T.C.

ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

**COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİ MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI'NIN
İLKOKULLARA İLİŞKİN POLİTİKA VE UYGULAMALARININ
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Saliha ÇİFTÇİ

**Danışman
Doç.Dr. Ahmet ŞAHİN**

ALANYA

2022

T.C.
ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİ MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI'NIN
İLKOKULLARA İLİŞKİN POLİTİKA VE UYGULAMALARININ
DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Saliha ÇİFTÇİ

Anabilim Dalı: Eğitim Bilimleri

Program Adı: Eğitim Yönetimi

Danışman

Doç.Dr. Ahmet ŞAHİN

ALANYA

2022

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilemeyen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmamın Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programıyla tarandığını ve “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

.....

(imza)

Saliha ÇİFTÇİ

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimime başladığımdan beri öğrenci desteğıyle ile tüm adaptasyon süreçlerimizde yanımda olan, başarısı ile rol model olan ve bu araştırma sürecinde desteğı ile süreci kolaylaştıran ve bilgisi, tecrübesi ile daima gelişmeye yardımcı olan sayın danışman hocam, Doç. Dr. Ahmet Şahin'e en içten saygılarımı ve teşekkürlerimi sunarım.

Bu çalışma boyunca her zaman beni destekleyen, hep yanımda olup yardımlarını esirgemeyen ve beni cesaretlendiren sevgili eşim Burhan Berk Çiftçi' ye ve araştırma sürecimde yanımda olan dostum Havva Nur Arslantaş'a teşekkür ederim.

Alanya/ Haziran 2022

Saliha ÇİFTÇİ

ÖZET

COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİ MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI'NIN İLKOKULLARA İLİŞKİN POLİTİKA VE UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Saliha ÇİFTÇİ

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Haziran, 2022 (76 Sayfa)

Bu çalışmada Covid-19 pandemi döneminde Millî Eğitim Bakanlığı'nın ilkokullara ilişkin politika ve uygulamalarının değerlendirilmesi amacıyla ilkokullarda görev yapmakta olan yöneticiler ve öğretmenler ile bu okulların öğrencilerinin ve velilerinin görüşlerini belirlemek amaçlanmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden çoklu durum deseni kullanılmıştır. Veriler 2021-2022 eğitim öğretim yılında Antalya'nın Alanya ilçesindeki ilkokullardan toplanmıştır. Veri toplama yöntemi olarak doküman incelemesi ve görüşme yöntemi kullanılmıştır. Bu doğrultuda ilkokul kademesinden devlet okullarındaki 4 yönetici, 7 öğretmen, bu okulların 8 öğrencisi ve 8 velisi ile görüşmeler yapılmıştır. Katılımcılardan sağlanan verilerin analizinde içerik analizi ve betimsel analiz yöntemleri kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda Millî Eğitim Bakanlığı'nın politika ve uygulamalarının kesintisiz eğitim amacıyla uygulandığı, Türk Millî Eğitim sisteminin merkezî yönetimi anlayışının egemen bir yapıda oluşu nedeniyle, Covid-19 pandemi dönemindeki politika ve uygulamaların tüm Türkiye'de uygulamaya geçirildiği ve okulların inisiyatifine bırakılmadığı belirlenmiştir. Bu doğrultuda okul yöneticileri, öğretmenler, öğrenciler ve veliler Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hayata geçirilen politika ve uygulamalar ile radikal değişikliklere gitmek zorunda kalmışlardır. Bu nedenle önlem amacıyla yapılan okullardaki uygulamalara ilişkin adaptasyon sorunları ve sistem problemleri açığa çıkmıştır. Verilerin analizi sonucunda, okul yöneticileri ve öğretmenlerin Covid-19 pandemi döneminde her öğrenciye ulaşamadıkları ve yüz yüze eğitime tekrar geçildiğinde öğrencilerde öğrenme kayıplarının fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrenciler ile yapılan görüşmeler sonucunda, öğrenciler öğrenme kayıplarının olduğunu ve eğitimlerinin Covid-19 pandemi sürecinde zor geçtiği belirtmişlerdir. Velilerden elde edilen bilgilerde ise okulların durumunda sık değişiklik olmasının ve çözüm için kimse tarafından bir şey yapılamamasının Covid-19 pandemi dönemini zorlaştırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda okulların Covid-19 pandemi dönemiyle yeni bir eğitim sürecine girdikleri, bu süreçle beraber eğitim öğretimin çeşitli problemlerle karşı karşıya kaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Covid-19, Pandemi, Eğitim Öğretim

ABSTRACT

EVALUATION OF THE MINISTRY OF NATIONAL EDUCATION'S POLICIES AND PRACTICES REGARDING PRIMARY SCHOOLS DURING THE COVID-19 PANDEMIC PERIOD

Saliha ÇİFTÇİ

Department of Educational Sciences

Graduate School of Alanya Alaaddin Keykubat University

June, 2022 (76 Pages)

This research it is aimed to determine the options of the administrators and teachers working in primary schools and the students and parents of these schools in order to evaluate the policies and practices of the Ministry of National Education regarding primary schools during the Covid-19 pandemic period. Multiple case design, one of the qualitative research methods, was used in the research. The data were collected from primary schools in Alanya, Antalya in the 2021-2022 academic year. Document analysis and interview method were used as data collection methods. In this direction, interviews were conducted with 4 administrators, 7 teachers, 8 students and 8 parents of public schools from primary school level. Content analysis and descriptive analysis methods were used in the analysis of the data obtained from the participants. As a result of the analysis of the data, it was determined that the policies and practices of the Ministry of National Education were implemented for the purpose of uninterrupted education, and that the policies and practices during the Covid-19 pandemic period were implemented all over Turkey and were not left to the initiative of the schools, due to the centralist management approach of the Turkish National Education system being dominant. In this direction, school administrators, teachers, students and parents had to go through radical changes with the policies and practices implemented by the Ministry of National Education. For this reason, adaptation problems and system problems related to the practices in schools made for precautionary purposes have emerged. As a result of the analysis of the data, it was concluded that school administrators and teachers could not reach every student during the Covid-19 pandemic

period and that learning losses in students were high when face-to-face education was reinstated. As a result of the interviews with the students, the students stated that they had learning losses and that their education was difficult during the Covid-19 pandemic. In the information obtained from the parents, it was concluded that the frequent changes in the situation of the schools and the fact that no one could do anything for a solution made the Covid-19 pandemic period difficult. In this context, it has been concluded that schools have entered a new education process with the Covid-19 pandemic period, and education and training are faced with various problems with this process.

Keywords: Covid-19, Pandemic, Education

İÇİNDEKİLER

İÇ KAPAK SAYFASI

ONAY SAYFASI.....i

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK
BEYANNAMESİ.....ii

TEŞEKKÜR.....ii

ÖZET iii

ABSTRACT..... v

TABLO LİSTESİ.....ix

ŞEKİL LİSTESİ..... x

KISALTMALAR LİSTESİ.....xi

1.GİRİŞ.....1

1.1. Problem Durumu.....3

1.2. Araştırmanın Amacı ve Alt Problemler4

1.3. Araştırmanın Önemi4

1.4. Varsayımlar.....5

1.5.Sınırlılıklar5

1.6. Tanımlar.....5

2.KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....6

2.1. Covid-19 Pandemisi ve Dünya’da Etkisi.....6

2.2.Covid-19 Pandemisinin Eğitim Üzerine Etkisi.....10

2.2.1.Farklı Ülkelerdeki Eğitim Sistemine Covid-19 Pandemisinin
Etkisi.....10

2.3.Türk Eğitim Sistemi.....13

2.3.1. Türk Eğitim Sistemi.....13

2.3.1.1. Örgün Eğitim.....	16
2.3.1.2. Okul Öncesi Eğitimi.....	16
2.3.1.3. İlköğretim.....	16
2.3.2. Türk Eğitim Sistemi Örgüt Yapısı.....	16
2.4.Covid-19 Pandemisi ile İlgili Yapılan Çalışmalar.....	18
2.4.1.Covid-19 Pandemisi ile ilgili yurtdışında yapılan çalışmalar.....	Error! Bookmark not defined.
2.4.2. Covid-19 Pandemisi ile ilgili yurtiçinde yapılan çalışmalar.....	19
3.YÖNTEM.....	22
3.1.Araştırmanın Modeli.....	22
3.2.Çalışma Grubu.....	22
3.3. Veri Toplama Araçları.....	25
3.4.Verilerin Analizi.....	26
3.5. Geçerlik ve Güvenirlik.....	26
3.6. Etik Hususlar.....	27
4.BULGULAR.....	29
4.1. Covid-19 Dönemi MEB Politika ve Uygulamalarına İlişkin Görüşler.....	29
4.2. Covid-19 Pandemi Dönemi MEB Politika ve Uygulamalarına İlişkin Değerlendirme.....	32
4.3. Covid-19 Pandemi Döneminde Eğitime Dair Sorunlar.....	35
4.4. Covid-19 Pandemi Dönemine Dair Eğitsel Politika ve Uygulama Önerileri.....	38
5.TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	40
5.1.Sonuçlar.....	40
5.1.1. Covid-19 Pandemi Dönemi MEB Politika ve Uygulamalarına İlişkin Görüşler.....	40
5.1.2. Covid-19 Pandemi Dönemi MEB Politika ve Uygulamalarına İlişkin Değerlendirme.....	41
5.1.3. Covid-19 Pandemi Döneminde Eğitime Dair Sorunlar.....	43

5.1.4. Covid-19 Pandemi Dönemine Dair Eğitsel Politika ve Uygulama Önerileri	45
5.2.Öneriler	46
5.2.1.Uygulayıcılara öneriler	46
5.2.2. Araştırmacılara öneriler	47
KAYNAKÇA.....	47
ÖZGEÇMİŞ.....	75

TABLO LİSTESİ

Tablo 3.2.1 Katılımcılara ait kişisel bilgiler.....	26
Tablo 3.2.2 Katılımcılara ait kişisel bilgiler.....	27
Tablo 3.2.3 Katılımcılara ait kişisel bilgiler.....	27
Tablo 4. 1 Millî Eğitim Bakanlığı politika ve uygulamaları.....	31
Tablo 4.1.1 Covid-19 dönemi MEB politika ve uygulamalarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri.....	33
Tablo 4.1.2 Covid-19 dönemi MEB politika ve uygulamalarına ilişkin öğrenci görüşleri.....	35
Tablo 4.1.3 Covid-19 dönemi MEB politika ve uygulamalarına ilişkin veli görüşleri.....	36
Tablo 4.2.1 Covid-19 pandemi dönemi MEB politika ve uygulamalarına ilişkin yönetici ve öğretmen değerlendirmeleri.....	38
Tablo 4.2.2 Covid-19 pandemi dönemi MEB politika ve uygulamalarına ilişkin öğrenci değerlendirmeleri.....	39
Tablo 4.2.3 Covid-19 pandemi dönemi MEB politika ve uygulamalarına ilişkin veli değerlendirmeleri.....	40
Tablo 4.3.1 Covid-19 pandemi döneminde eğitime dair yönetici ve öğretmen sorunları...41	
Tablo 4.3.2 Covid-19 pandemi döneminde eğitime dair öğrenci sorunları	42
Tablo 4.3.3 Covid-19 pandemi döneminde eğitime dair veli sorunları	43
Tablo 4.4.1 Covid-19 pandemi dönemine dair eğitsel politika ve uygulamalarına ilişkin yönetici ve öğretmen önerileri.....	45
Tablo 4.4.2 Covid-19 pandemi dönemine dair eğitsel politika ve uygulamalarına ilişkin öğrenci önerileri.....	46

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 2. 1 Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilat Şeması20

KISALTMALAR LİSTESİ

MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Dünya her gün kendini yenilemekte ve değişimi beraberinde getirmektedir. Değişim zaman zaman iyi yönde olsa da bazı değişimler beklenmedik olduğu için kriz durumlarına yol açabilir. Covid-19 virüsünün de dünyada hızla yayılmaya başlaması ve beklenmedik olması nedeniyle bir kriz olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır (Saka, 2021). Covid-19 virüsünün ortaya çıkması ve ölümlerle sonuçlanması insanlarda paniğe neden olmuştur. Yaşanan durumun belirsizliği her ülkeyi, her yönetimi ve herkesi önlemler almak zorunda bırakmıştır.

Covid-19 virüsünün tam olarak nasıl ortaya çıktığı bilinmese de ilk vaka Çin'de bulunun Vuhan kentinde ortaya çıkmış ve 31 Aralık 2019 tarihinde Dünya Sağlık Örgütüne bildirilerek incelenmeye başlanmıştır (WHO, 2020). İnsanın her yapıda ve her alanda olmasından kaynaklı Covid-19 virüsü hızlıca yayılmaya başlamış ve tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Tüm dünyada hızlıca yayılması endişe verici olmuş ve ülkelerdeki ölüm oranlarının yükselmeye başlaması sebebiyle Dünya Sağlık Örgütü tarafından Covid-19 'Pandemi' olarak ilan edilmiştir (WHO, 2020). Covid-19 virüsünün pandemi olarak ilan edilmesi birçok sonucunda beraberinde getirmiştir. Başlangıçta ülkelerin eğitiminde, ekonomisinde, turizmde değişimler ve kısıtlamalar meydana gelmiş, ülkeler virüs ile mücadele içine girmişlerdir (Şahin, 2022). Uygulamalar ilk zamanlarda eğitim hariç diğer alanlarda rahat algılanıp daha kolay uygulanabilmiş olsa da eğitim için alınan önlemlerin daha uzun soluklu ve zor olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Garbe ve diğerleri, 2020). Bu durumun nedeni ise Covid-19 pandemi sürecinde okullardaki kısıtlamalardan 1,6 milyar öğrencinin etkilenmiş olması diye düşünülebilir (UNICEF, 2021).

Covid-19 pandemisi dönemi; tüm dünyada olduğu gibi Türkiye' de de sağlık alanını, eğitim öğretimi ve ekonomiyi derinden etkilemiştir. Türkiye'de Sağlık Bakanlığı tarafından Covid-19 virüsünün görüldüğü ilk tarih 11 Mart 2020 tarihi olarak açıklanmış ve bu açıklama ile ülkemizde yeni bir dönem başlamıştır. Bu dönemle beraber birçok alanda değişim meydana gelmiş, yapısı ve insan yoğunluğu açısından en çok etkilenen okullar

olmuştur. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK, 2021) verilerine göre, ülkemizde ilköğretim kademesinde resmi kurum olarak 22.527 okul, 5.059.079 öğrenci ve 273.652 öğretmen bulunmaktadır. Kişi sayısının yoğunluğuyla beraber sağlık önlemleri alınarak kesintisiz eğitim politikası ile eğitimin devamlılığının sağlanması için Millî Eğitim Bakanlığı 'da yeni bir döneme girmek zorunda kalmıştır. Fakat eğitim örgütleri Covid-19 pandemi dönemine hazırlıksız ve ani yakalanmıştır (Çaykuş ve Mutlu Çaykuş, 2020). Bu süreçte eğitim ve öğretimin devamlılığı sağlanmaya çalışılmış ve bu doğrultuda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından pek çok politika ve kararlar uygulanmıştır. Covid-19 pandemisinden kaynaklı uygulanan politika ve kararlar önlem amaçlı olsa da sorunları da beraberinde getirmiştir. Politika ve uygulamalar Millî Eğitim Bakanlığı tarafından alınmış ve okulların inisiyatifine bırakılmamıştır. Bu nedenle Millî Eğitim Bakanlığı'nın Covid-19 pandemi dönemindeki politika ve uygulamaları tüm eğitim örgütleri ve eğitim paydaşları için yeterli ve uygun olmamıştır. Eğitim örgütlerinde meydana gelen bu ani değişimin öğrencilerin hayatındaki en önemli roller olan öğretmenlerin, yöneticilerin ve velilerin; motivasyon düşüklüğü, yetersizlik, güvensizlik, özgüvensizlik yaşamasına sebep olduğu düşünülmüştür (Çakın ve Külekçi Akyavuz, 2020). Bu sebeple eğitim örgütlerinde alınan kararların ve uygulanan politikaların özellikle Covid-19 salgını sürecinde değerlendirilmesi önemlidir. Millî Eğitim Bakanlığı ilk olarak 16 Mart 2020 Pazartesi 'den 30 Mart 2020 Pazartesi tarihine kadar iki hafta tatil kararı almış fakat ölüm oranlarının artması ve virüsün kontrol altına alınamamasından tatil süresini uzatmıştır (MEB, 2020). Tatil süresinin uzatılması ile uzaktan eğitime geçilmiştir. Uzaktan eğitim öncelikle EBA (Eğitim Bilişim Ağı) üzerinden verilirken daha sonradan başka uygulamalardan da devam edilebilmiştir. Bu süreçte okul yöneticileri, öğretmenler, öğrenciler ve veliler yeni bir eğitim sistemi ile karşılaşmış ve eğitimin devamlılığını sağlamaya çalışmışlardır. Zaman zaman ihtiyacı olan öğrencilere tablet ve internet desteği MEB tarafından verilmiş ama ülkemizdeki okullarda öğrenci sayısının oldukça fazla olmasından yeterli olmamıştır. İlerleyen zamanda MEB okulları kademeli olarak belirli günlerde ve sınıfları yarıya bölerek okulları açmıştır. Fakat okullar tekrar kapatılmış ve uzaktan eğitimle canlı dersler devam etmiştir. Covid-19 virüsü aşısının ülkemize gelmesi ile okullar 6 Eylül 2021 Pazartesi tarihinden itibaren tamamen yüz yüze eğitime geçmiş ve okullarda okul yöneticilerine ve öğretmenlere aşı zorunluluğu getirilmiştir. Aynı zamanda "Okulum Temiz Belgesi" ile okullar dezenfekte edilerek,

hijyen kuralları ve okulların temizlik malzemeleri ihtiyacı giderilerek yüz yüze eğitimin devamlılığı sağlanmıştır. Fakat Covid-19 pandemi sürecinin devam etmesi ve virüs kaynaklı yeni varyantların çıkmasından dolayı MEB tarafından okullarda yeni kararlar ve politikalar uygulanmaya devam etmektedir (MEB, 2021).

Bu çalışma Covid-19 pandemisi gibi büyük bir salgının ilk kez olması, diğer kriz durumlarına hazırlık sağlanması açısından ve bu durumlarda eğitim örgütlerinde önlemler alınırken yardımcı olacağından gerekli görülmüştür. Aynı zamanda bu süreçte Millî Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan politika ve uygulamalar değerlendirilerek literatüre katkıda bulunulacaktır. Bu nedenle araştırmada okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve bu okulların öğrencileri ile velilerinin görüşlerinin değerlendirilmesi için bütüncül çoklu durum deseninin kullanılması uygun görülmüştür.

1.1.Problem Durumu

İnsan doğduğu günden itibaren öğrenme içerisindedir. Öğrenerek yaşamına devam eder ve bu doğrultuda davranışlar geliştirir. Eğitim de bu doğrultuda bireyde istendik davranışlar oluşturmayı sağlar (Sarpkaya, 2021). Türkiye’de ve dünyada ilkökul kademesinde eğitim genellikle yüz yüzedir. Fakat Aralık 2019'dan itibaren dünyada eğitim konusunda değişikliğe gidilmek zorunda kalınmıştır. Bunun sebebi ise Çin'de başlayarak tüm dünyaya yayılan ve tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 isimli virüsün ölüm oranlarını arttırarak 11 Mart 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü tarafından ‘Pandemi’ ilan edilmesidir (WHO, 2020). Dünya çapında eğitimdeki ilk değişim kısıtlamalar ile yüz yüze eğitimin ertelenmesi ve uzaktan eğitim ile eğitim öğretime devamlılığın sağlanmasıdır.

Türkiye ilk olarak okullarla ilgili diğer ülkelerdeki gibi (Çin, ABD, İtalya, Fransa) eğitim öğretimde uzaktan eğitim politikasını benimsemiştir. Bazı ülkelere farklı olarak Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı tek merkezden yönetim ile eğitim öğretim sürecine yön vermektedir. Bu nedenle okullar yüz yüze eğitime ara vererek uzaktan eğitime geçmiş fakat bu duruma hazırlıksız yakalanılmıştır. Okulların ilk olarak kapatılması ve ardından uzaktan eğitim sürecine geçilmesi her ne kadar sağlık önlemleri açısından doğru bulunsa da olumsuzlukları ve eğitim öğretimdeki çeşitli yetersizlikleri beraberinde getirmiştir (Yayla, 2021). Okullar sadece eğitim öğretim açısından bireyler yetiştiren kurumlar değil aynı

zamanda sosyal ve psikolojik olarak da bireyleri olumlu etkileyen kurumlardır. Bu nedenle okullardaki en ufak değişimler bireyleri her yönden etkileyebilmektedir. Okulların her değişime hazırlıklı ve belirsizliklerle mücadele edebilecek, yeni duruma ayak uydurabilecek esneklikte olması gerektiği belirtilmiştir (Özdoğru, 2020). Ülkemizde okullar belirli kurallar çerçevesinde oluşmuştur ve okulların yönetimi tek merkezden yani Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yapılmaktadır. Okulların tek merkezden yönetilmesi pandemi döneminde hızlı kararlar alınmasını kolaylaştırırsa da uygulanan politika ve uygulamaların, tüm eğitim sistemi için uygunluğu sorgulanmalıdır. Bu çalışmada Millî Eğitim Bakanlığı'nın Covid-19 pandemisi dönemi boyunca uyguladığı politika ve uygulamalara ilişkin Alanya ilçesindeki ilkokullarda bulunan okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve o okulun öğrencileri ile velilerinin görüşleri incelenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Alt Problem

Bu araştırmanın amacı; Covid-19 pandemi döneminde Millî Eğitim Bakanlığı'nın politika ve uygulamalarına ilişkin ilkokullarda görev yapmakta olan yöneticiler ve öğretmenler ile bu okulların öğrencilerinin ve velilerinin görüşlerini belirlemektir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Covid-19 pandemi döneminde Millî Eğitim Bakanlığı'nın eğitim öğretim sürecine ilişkin politika ve uygulamaları nelerdir?
2. İkokullarda görev yapmakta olan yöneticiler ve öğretmenler ile bu okulların öğrencileri ve velileri Covid-19 pandemisi döneminde MEB tarafından hayata geçirilen politika ve uygulamalar hakkında neler düşünmektedir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Covid-19 virüsü 11 Mart 2020'de Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından küresel salgın olarak 'Pandemi' ilan edilmiştir (WHO, 2020). Tarih boyunca bazı pandemiler yaşansa da Covid-19 pandemisinin tüm alanlarda daha yıkıcı etkilere sebep olduğu belirtilmiştir (Balcı, 2020). Bu doğrultuda Covid-19 pandemisi aynı zamanda bir kriz durumu olduğundan tüm dünyayı etkisi altına alarak dünya çapında eğitim öğretimi etkilemiştir. Sertkaya Dinler (2020) tarafından 40 sınıf öğretmeni üzerinde yapılan çalışmada; Covid-19 salgın süreci boyunca öğretmenlerin yaşadığı sorunların, Millî

Eđitim Bakanlığı tarafından eğitimde alınan önlemlerin ilk olarak öğrencileri, öğretmenleri ve velileri olumsuz etkilediği bulunmuştur. Aynı zamanda Millî Eđitim Bakanlığı'nın pandemiye hazırlıksız yakalandığı öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Koçođlu (2022) tarafından 15 sınıf öğretmeni ve 25 velinin oluşturduğu bir araştırmada;Covid-19 pandemi dönemindeki 1.sınıfta olan öğrencilerin 2.sınıfa hazırbulunuluşluk durumlarının değerlendirilmesinde; sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin genellikle öğrencilerin eğitiminin yarım kalmaması ve olumsuz durumda en az psikolojik ve akademik etkilenmeleri adına uzaktan eğitime geçilmesi doğru bulunsa da Milli Eđitim Bakanlığı'nın uyguladığı politikalar üzerine fırsat eğitsizliği, teknik problemler ve internet, teknolojik alet eksikliği gibi olumsuzlukların olduğunu belirtmişlerdir. Phelps ve Sperry (2020) tarafından yapılan bir araştırmada çocukların pandemi dönemlerinden psikolojik olarak etkilendikleri ve eğitim hayatlarında pandemi sonrası yeni normalde de çocukların eğitim hayatına yeni düzenlemeler gerektiğini belirtmişlerdir. Bu doğrultuda literatür incelendiğinde Covid-19 pandemi döneminde yaşanan olumsuz durumlardan en çok eğitim öğretim etkilenmiştir. Çünkü eğitim örgütleri birçok kişiyi barındıran ve etkileyen sistemlerdir. Türkiye'de de bu süreçte Millî Eđitim Bakanlığı tarafından uygulanan politika ve uygulamaların paydaş görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi sağlanarak eğitim sistemi ačíısından yol gösterici olacağı düşünölmektedir.

1.4.Varsayımlar

Bu araştırmada;

1. Katılımcılar veri toplama araçlarındaki sorulara içtenlikle cevap vermişlerdir.
2. Katılımcılar araştırma konusu ile ilgili bilgi ve deneyime sahiptir.

1.5.Sınırlılıklar

Bu araştırmada elde edilen veriler; Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı Antalya ili Alanya ilçesinde devlet ilkokullarında görev yapan 4 okul yöneticisi ve 7 öğretmen ile bu okulların 8 öğrencisinin ve 8 velisinin görüşleri ile sınırlıdır.

1.6.Tanımlar

Yönetici: Bu çalışmada yönetici kavramı devlet ilkokullarında görev yapmakta olan müdür ve müdür yardımcıları olarak tanımlanmıştır.

Öğretmen: Öğretmen kavramı bu çalışmada devlet ilkokullarında görev yapan sınıf öğretmenlerini kapsamaktadır.

Öğrenci: Öğrenci kavramı devlet ilkokullarında eğitim öğretim gören 1.,2.,3. ve 4.sınıf öğrencileri olarak tanımlanmıştır.

Veli: Bu çalışmada veli kavramı ilkokul öğrencilerinin anne babaları olarak tanımlanmıştır.

Pandemi: Bu çalışmada pandemi kavramı 2019 yılının son çeyreğinde Çin Halk Cumhuriyeti'nin Vuhan kentinden dünyaya yayılan Covid-19 virüsünün Pandemi olarak ilan edilmesini kapsamaktadır.

BÖLÜM 2

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Covid-19 Pandemisi ve Dünya’da Etkisi

Covid-19, Koronavirüsler ailesinden SARS-CoV-2 isimli bir virüstür (Sağlık Bakanlığı, 2020). 2019 yılında ilk olarak Çin’in Vuhan kentinde ortaya çıkarak kısa sürede tüm dünyada etkisini göstermeye başlamıştır. Virüsün hâlâ tam olarak nasıl ortaya çıktığı bilinmese de bu konudaki hipotezlerin bazıları şunlardır; hayvanlarda bulunan bir virüs çeşidi olduğu ve insanlara bulaştığı, laboratuvar ortamında üretilerek sentezlendiğidir. Bu hipotezler henüz netleştirilemeden Covid-19 virüsü Türkiye’de dahil olmak üzere dünya çapında hızla birçok ölüme neden olmuştur. Covid-19 virüsü herkeste farklı farklı kendini gösterse de en yaygın hali ile insan vücudunda; ateş, öksürük, tat ve koku kaybı yaşanmasıyla başlar (WHO, 2020). Bu belirtiler ile hastanelere giden insan sayısı ve ölen insan sayısında hızlı bir artış gözlenmiştir. Bu doğrultuda Covid-19 virüsü Dünya Sağlık Örgütü tarafından 11 Mart 2020 tarihinde pandemi ilan edilmiştir. Bir hastalığın ya da enfeksiyonun pandemi ilan edilebilmesi için öncelikle ülkelerde, kıtalarda ve dünyada yayılım göstermesi gerekmektedir (Sağlık Bakanlığı, 2020). Covid-19 virüsü de öncelikle Çin Halk Cumhuriyeti’nde, İtalya’da, İran’da, İspanya’da, Fransa’da ve Türkiye’de artarak tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Ülkelerde vaka artışını ve ölümleri engelleyebilmek için bazı önlemler alınmıştır. Evde izolasyonlar, maske kullanımı, mesafe uygulaması, belirli yaş gruplarının (özellikle 65 yaş ve üstünün) dışarı çıkmaması bu önlemler arasındadır. Covid-19 virüsünün hızla yayılması hastane kapasitelerinde yetersizliği oluşturmuş ve alınan önlemler arttırılarak devam etmiştir.

Çin’ de 2019’un aralık ayında başlayan virüs alınan önlemlerle 2020 şubat ayında kontrol altına alınmıştır. Ülkede 60 milyon kişinin karantinaya alındığı ve birçok ülkede olduğu gibi okullar, ibadethaneler, toplu taşıma sistemleri ve çoğu kurumun kapatıldığı belirtilmiştir. 2020 Mart ayında ise vakalar ve ölümler yüzde doksan oranında azalmıştır. İtalya 2020 yılının mart ayında en çok virüsün görüldüğü yer olarak belirtilmiştir. Hızlı bir

şekilde vakaların artması ile İtalya’da da benzer önlemler alınmıştır. İran, İspanya, Fransa ve Türkiye’de 2020’nin mart ayından itibaren vakaların hızlı artması ile Çin ve İtalya’da olduğu gibi benzer önlemler alınmıştır (BBC, 2020). Dünya genelinde Covid-19 pandemisi ile meydana gelen değişiklikler ülkeleri ekonomik olarak da etkilemiştir. Covid-19 virüsünün yayılmasını engelleyebilmek ve hastalığın seyrini yavaşlatmak için neredeyse tüm ülkeler ekonomik faaliyetlerini engelleyecek önlemler almışlardır. Arslan ve Bayar (2020)’ye göre Covid-19 pandemi sürecinde kamu otoritelerinin aldığı bazı önlemler şu şekildedir:

1. Pek çok alanda üretimin durması.
2. Hizmet veren kuruluşların birçoğunun aktif olmaması.
3. İthalat ve ihracatın kesintiye uğraması.
4. Ülkeler arası ya da şehirler arası seyahatlerin engellenmesi.
5. İdari faaliyetlerin daha az seviyede tutulması.
6. Eğitim öğretimin çevrimiçi eğitim şeklinde uygulanması.
7. Evden çalışma şeklinde özel sektörde çalışanların devam edebilmesi.

Ülkelerde alınan bu genel önlemlerle beraber ekonomik değişimler ortaya çıkmıştır. Bu değişimden ilk etkilenen Çin Halk Cumhuriyetidir. Çin Halk Cumhuriyeti Amerika Birleşik Devletleri’nden sonra dünyanın en büyük ekonomisine sahip ülkelerden biridir. Ticaret hacmi yüksek olduğundan dış ticareti fazladır (Türkiye Ticaret Bakanlığı, 2019). Ancak Covid-19 virüsünün yayılmaya başlaması ve çıkış noktasının Çin’in Vuhan kenti olması nedeniyle pandemi döneminde Çin’in dış ticaret hacminde düşüş yaşandığı belirtilmiştir. Covid-19 virüsünün büyüyerek ve bulaşma hızının zamanla yükselerek devam etmesi ekonomiyi daha karmaşık bir hale getirmiştir. Ekonomik etki bu sebeple dünya çapında domino etkisi oluşturmuştur. Salgının seyrini azaltmak için dünya çapında dışarı çıkmama, izolasyon gibi önlemler alınmış, bu nedenle birçok iş yeri kapatılmıştır. Temel ihtiyaçların giderilmesi amacıyla bazı iş yerleri açık olsa da sağlık için alınan önlemler ülkelerde ekonomik problemler yaşanmasına sebep olmuştur. Covid-19 salgını sürecinde birçok iş yerlerinin kapatılması ile işsizlik oranları yükselmeye başlamıştır. Bu süreçte yaşanan ekonomik zorlanmaların yanında e-ticaret, e-egitim ve paket servisler gibi hayatı kolaylaştıran hizmetlerde ön plana çıkarak ekonomik aktivitesini arttırmıştır. Bu sistemin pandemi sürecinden önce yaygın olmamasından iş yerlerinde istihdam problemleri açığa

çıkarmıştır. Bazı iş yerleri küçülmeye gitmek zorunda kalmış bazıları ise geçici ya da kalıcı kapanmıştır. Bu nedenle küçük ya da büyük fark etmeksizin birçok işletmenin emek talebinde azalma ortaya çıkmıştır (Balcı ve Çetin, 2020). Bununla beraber Covid-19 virüsünün çalışanların sağlığını tehdit ederek, çalışmalarda kısıtlanmalarına sebep olduğu için birçok çalışanın işsiz kalmasına neden olmuştur (Kara, 2020). Pandemi boyunca meydana gelen ekonomik değişimlerin kısa süreli olacağı ve geçeceği düşünülse de uzun süre zarfında daha derin etkilere yol açacağı düşünülmektedir (Türk, Ak Bingül, Ak, 2020).

Sağlık Bakanlığı tarafından Türkiye’de ilk Covid-19 vakası 11 Mart 2020’de açıklanmış ve Covid-19 virüsü kaynaklı ilk vefat 15 Mart 2020 tarihi olarak belirtilmiştir. İlk vakanın ortaya çıkması ile ülkemizde okullar iki hafta tatil edilmiş, kamu görevlilerinin yurtdışına çıkışı izne bağlanmış, spor müsabakaları seyircisiz oynanmış, yurtdışından gelen vatandaşlar on dört gün zorunlu karantina altına alınmış, toplu alanlar kapatılmıştır. Fakat 11 Mart 2020 tarihinden itibaren bu önlemlere rağmen vakalar azalmamış ve bir ay içerisinde 11 Nisan 2020 tarihinde vaka sayısı 52.167 olarak belirtilmiş ve 1.101 vefat sayısı bildirilmiştir (Sağlık Bakanlığı, 2020). Vaka sayıları artarken ölüm oranlarının da yükselmesi bireylerde korkuya sebep olmuş ve paniğe yol açmıştır. Yetkililer bu doğrultuda önlemleri arttırmış ve zaruri ihtiyaçlar dışında dışarı çıkma yasakları getirilmiş, toplu yerler kapatılmış, okullar uzaktan eğitime geçmiş, yurtdışı ve şehirler arası yolculuklar yasaklanmıştır. Ülkemizde Covid-19 önlemleri kapsamında uygulanan bu kısıtlamalar, toplum olarak bir arada yaşamaya, ev ziyaretleri yapmaya, seyahat etmeye ve sosyal çevremiz ile etkileşim halinde olmaya önem verdiğimiz için yaşantımızı olumsuz etkilemiştir. Ayrıca evde kalma zorunluluğu devam ederken yakınlarının ölüm haberini alarak, ölüm korkusu yaşayan bireyler de derinden etkilenmiştir (Baykal, 2020). Bir diğer sağlık önlemi ise okulların kapatılmasıdır. Yüz yüze eğitimin yerini uzaktan eğitim almış ve sadece üniversitelerde uygulanan uzaktan eğitim sistemi ilkökul, ortaokul ve lise kademelerinde de geliştirilen programlar ile uygulamaya koyulmuştur.

Türkiye’de ilk vakanın çıkması ile alınan önlemler dünya ekonomisini etkilediği gibi bizim ülkemizi de etkilemiştir. Türkiye İstatistik Kurumu (2019) verilerine göre bu yılda işsizlik oranı %14.0 olarak rapor edilmiştir. Pandemi sürecinin iki yıldır devam etmesiyle güncel işsizlik oranı %12.0 olarak rapor edilmiştir. İşsizlik oranlarındaki değişim dikkate

alındığında pandemi sürecinde ülkemizde alınan önlemler işsizliğin artmasına sebep olmuştur. Covid-19 pandemisinin ortaya çıkmasıyla ekonomideki değişim alınan tedbirlerle ortaya çıkmıştır diyebiliriz. Seyahat kısıtlamalarının olması, sokağa çıkma yasakları, birçok işletmenin sadece paket servis vermesi, alışveriş merkezlerinin süresiz kapatılması bunlar örnek olarak verilebilir. Pandeminin süresinin kestirilememesi dünyadaki neredeyse tüm ülkelerin olumsuzluklar yaşamalarına sebep olmuştur. Salgının gelişmiş ya da gelişmekte olan ülke farkı gözetmeksizin ülke ekonomilerinin hepsini olumsuz etkilediği/etkileyeceği aşikâr olmakla birlikte sürecin ne kadar bir zaman alacağını kestirmek mümkün görünmemektedir (Arslan ve Bayar, 2020).

Covid-19 ile mücadelede pek çok önlemler alınsa da vakalardaki artış engellenememiş ve Sağlık Bakanlığı tarafından her gün vaka sayıları, iyileşen kişi sayısı, vefat eden kişi sayısı medya aracılığıyla bildirilmiştir. Sağlık Bakanlığı'nın verilerine göre Covid-19 ülkemizde her gün daha fazla ölümlerle sonuçlanmıştır. En yüksek vaka sayısı ve ölüm sayısı ise 3 Temmuz 2021 tarihinde 5.440.368 bin kişidir ve vefat sayısı 49.874 olarak belirtilmiştir. Bu tarihten sonra ülkemizdeki vaka sayısı ve vefat eden kişi sayısında gözle görülür bir azalma meydana gelmiştir (Sağlık Bakanlığı, 2020). Bunun sebebi ise Covid-19 virüsü aşısının bulunması ve ülkemizde uygulamaya geçilmesidir (Sağlık Bakanlığı, 2021). Covid-19 aşısı ülkemizde ilk olarak sağlık çalışanlarına, 65 yaş ve üstüne uygulanmış ve kademe kademe herkese ulaşması hedeflenmiştir. Aşının bulunması ile Covid-19 virüsünden korunulmuştur. Fakat şu an ki dönem değerlendirildiğinde virüsün etkisi ve pandemi hala devam etmektedir. Aynı zamanda aşı uygulamaları devam ederken aşı karşıtlığı içerisinde olan bireylerde vardır. Bu sebeple salgının seyrinde azalma hedeflense de toplumda bilinçlendirilmesi gereken bireylerin olduğunu söylemek mümkündür.

Covid-19 pandemi dönemiyle, sağlık önlemleri dünya genelinde benzer şekilde uygulanmıştır. Bu uygulamalar belirtilen kısıtlamaları beraberinde getirmiştir. Fakat Türkiye'nin gelişmekte olan bir ülke olmasının pandemisinin seyrini ve durumunu etkilediği belirtilmiştir (Türk, Ak Bingül, Ak, 2020). Ülkemizde uygulanan sağlık önlemleri bu sebeple çoğu alanı olumsuz etkilemiştir diyebiliriz.

2.2. Covid-19 Pandemisinin Eğitim Üzerine Etkisi

Covid-19 virüsünün gözle görülür etkileri ilk olarak fizikseldir. Fakat zamanla bu etkiler fizikselle sınırlı kalmamış psikolojik ve sosyolojik de etkilerini göstermiştir. Fiziksel etkiler zamanla tedavi edilebilir. Ancak psikolojik ve sosyolojik etkiler daha derinden ve uzun süreli hissedilebilir. Covid-19 pandemisinin psikolojik etkileri arkadaşlarımızı ve sevdiğimizleri kaybetmekten iş kaybına, işletmelerin iflasına ve evlere hacizlere kadar gidebilen stresörleri ve travmatik stresörleri içerir. Bazıları için ise evlilikler ve diğer ilişkiler, kendini soyutlamanın ve artan finansal zorlukların stresi altında çökmüş olabilir. İzolasyon ve hapsedilme kalıcı psikolojik etkilere neden olabilir (Akt: Kira ve diğerleri; Brooks, 2020). Covid-19 virüsünün bulaşmasının ve ölüm riskinin daha fazla olma durumunun içeren aile üyelerine veya yakın diğer kişilere sahip olmak da endişeleri arttırabilir, bu durum psikolojik sıkıntı yaratabilir veya şiddetlendirebilir. Pandemi sırasında karantinaya alınmak veya yalnız yaşamak da zararlı etkilere sebep olabilir. Azalan sosyal etkileşimler ve yalnızlık, psikolojik açıdan bireylerde psikolojik bozukluklara yol açan risk faktörlerine dönüşmüştür. Özellikle stres faktörlerine maruz kalma koşulları altında bireylerin savunmasızlığı artabilir (Lahav, 2020). İlk olarak bu durumlardan en çok etkilenen sağlık çalışanları olmuştur. Brooks (2020) 'ye göre; Covid-19 pandemi döneminden etkilenen sağlık çalışanlarının önemli ölçüde diğerlerine oranla daha fazla tükenme, başkalarından kopukluk bildirme olasılığı, ateşli hastalarla uğraşırken kaygı, sinirlilik, uykusuzluk, zayıf konsantrasyon ve kararsızlık yaşadıkları belirtilmiştir. Bu bağlamda düşünüldüğünde okullar hastanelerden sonra öğretmen, öğrenci, okul yöneticisi ve velilerden oluşan kalabalık bir çevre oluşturduğu için psikolojik etkileri daha derinden hissedebilen kurumlardır. Bu nedenle pandemi döneminde artan toplumsal kaygıyla birlikte çalışma hayatında verimlilik düşmüş ve her alanda artan kaygıyla birlikte aileler ve öğrenciler en çok eğitim alanındaki değişimlerden kaygı yaşamışlardır.

2.2.1.Farklı Ülkelerdeki Eğitim Sistemine Covid-19 Pandemisinin Etkisi

Covid-19 pandemi süreci tüm dünyayı birçok açıdan etkilemiş olsa da bu süreçte en çok eğitim ve öğretim açısından etkilenilmiştir. Eğitim ve öğretim her ülkede birçok kademedен oluşur ve çoğu insan yaşamının büyük bir kısmını eğitim örgütlerinde geçirir. Pandemi ile gelen önlemler eğitim ve öğretimi de kapsamaktadır. UNESCO (2020) verileri kapsamında; 16.03.2020 tarihine dünya genelinde bakıldığında 109 ülke çapında okullar

kapatılmış ve 666.741.569 öğrenci okula gidememiştir. Yine aynı tarihte, pandemi önlemleri kapsamında Çin Halk Cumhuriyeti okullarını kapatmış ve toplamda 241.804.255 öğrenci bundan etkilenmiştir. Bu öğrencilerin 106.250.528 kişisini ilköğretim kademesindeki öğrenciler oluşturmaktadır. Çin Halk Cumhuriyeti eğitim sistemi incelendiğinde Çin’de eğitim eyaletlere göre farklılık gösterse de genel olarak dokuz yıllık zorunlu ilkokul ve alt öğretimin ardından üst kademelere geçiş vardır (Coşkun ve Çelikten, 2010). Çin Halk Cumhuriyeti’nde eğitim alanında uygulanan Covid-19 pandemi önlemleri; uzaktan eğitime geçiş, öğrencilere, ailelere ve öğretmenlere rehberlik desteğidir. Çin’ nin internet alt yapısının iyi olması ile uzaktan eğitim süreci kolaylaştırılmıştır. Rehberlik desteği ile özellikle öğrencilerin bilinçlenmesi sağlanarak pandemi hakkında bilinçlendirme sağlandığı belirtilmiştir (Yaman, 2021).

Covid-19 pandemisinden en çok etkilenen diğer ülkelerden bir ise Amerika Birleşik Devletleri’dir. Amerika Birleşik Devletleri’nde Covid-19 pandemisinden toplamda 58.510.836 öğrenci etkilenmiş ve bu öğrencilerin 12.615.430’u ilköğretim kademesidir. ABD’de zorunlu eğitim on iki yıldır (K-12). ABD yönetim biçiminin federal olmasından dolayı merkezi olmayan bir eğitim yapısı vardır. Merkezi yönetimin bunlara müdahalesi söz konusu değildir. ABD’deki zorunlu eğitimin altı yılı ilköğretim kademesidir ve altı yaşında başlar (Yakar, 2015). Covid-19 pandemi döneminde ABD’de de ilk olarak okulları kapatan ülkelerden biridir. Okulları kapatmış fakat her eyalete göre farklılık gösteren uzaktan eğitim sistemi ile eğitimde devamlılık sağlamıştır. Uzaktan eğitimde oluşabilecek fırsat eşitsizliğini önlemek amacıyla çalışmalar yapılmıştır. Okulların açılması için ABD’de ilk olarak okulların havalandırma sistemlerinde çalışmalar yapılmış ve okullar yüz yüze eğitime hazır olacak şekilde düzenlemelere gidilmiştir (ABD Eğitim Bakanlığı, 2021).

Fransa Hükümeti tarafından Covid-19 pandemi döneminde okullar eğitime devam etmiştir. Her hafta cuma günleri okullara salgının seyri ile ilgili bilgilendirmeler yapılar eğitim öğretimde devamlılık sağlanmıştır (Fransa Millî Eğitim Bakanlığı, 2021). İsteyen aileler çocuklarını okula göndermeyerek evden eğitim ile öğrencilere ulaşılmıştır. Öğrencilerin sınıflarda sosyal mesafeye uyabilmesi için okulların sınıf yapısında değişiklik yapılmıştır. Okullara hijyen desteği sağlanarak sağlık önlemleri uygulanmıştır. Derslerde değişikliğe gidilerek sınıf geçme notlarında değişiklik yapılmıştır (Sözen, 2020).

Finlandiya Hükümeti okulları 18 Mart'ta uzaktan eğitime geçirdi. Örgün eğitim öğretime geçişte ise okullar ile ilgili hijyen kuralları uygulaması getirmiş ve tüm öğrencilerin okula gelmesinin önemini vurgulamıştır. Okul çerisinde sınıflarda ve toplu alanlarda özellikle kurallar getirilmiştir. Aynı zamanda uzaktan eğitim sistemindeki devamlılığın sağlanması amacıyla da çalışmalar yapılmıştır (Finlandiya Eğitim ve Kültür Bakanlığı, 2020).

Türkiye'de Covid-19 pandemi döneminde eğitim öğretim süreci ise 16.03.2020 tarihinde Türkiye'de okulların kapatılması ile başlamıştır. 18.108.860 öğrenci bu süreçten etkilenmiş ve bu öğrencilerin 5.267.378'i ilköğretim seviyesindedir. Ükelere bakıldığında genel olarak okullardaki öğrenci sayısının çok olması eğitim yetkililerini hızlı karar almak zorunda bırakmıştır. Bu kararlar doğrultusunda okullara ara verilmiş ve uzaktan eğitim uygulamalarına geçilmiştir.

Türkiye'de ilk vakanın görülmesi ile Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okullara 16 Mart 2020 tarihinden 23 Mart 2020 tarihine kadar ara verilmiştir. Vakaların artmaya başlaması nedeniyle 23 Mart'ta okullar uzaktan eğitime geçmiş ve EBA üzerinden eğitime geçilmiştir. Dersler tekrar eden yayınlar şeklinde günlük olarak verilmiş ve okullarda yüz yüze eğitime 30 Nisan 2020 tarihine kadar ara verildiği açıklanmıştır. Sağlık önlemlerinin devam ettiği süreçte okulların 21 Eylül 2020 tarihine kadar kapalı kalması gerektiği kararı alınmıştır. Dünya ülkeleri arasında okulların kapalı kalma durumu değerlendirildiğinde Türkiye okulları en uzun süre kapalı tutan ülkeler arasında yer almıştır (Yirci, 2021). Okulların Covid-19 pandemi döneminde uzun süre kapalı kalması ve Millî Eğitim Bakanlığı'nın merkeziyetçi bir yapıda olmasından uygulanan politika ve kararlar ile eğitim ve öğretimde pek çok değişim meydana gelmiştir. Aynı zamanda uygulanan politika ve kararlar okullarda bulunan öğrencileri, okul yöneticilerini, velileri, öğretmenleri, okul görevlilerini de kapsayan ve çok sayıda insanı da etkilemiştir. Ülkemizdeki okullarda ilköğretim kademesinde bulunan öğrenci sayısı toplam 5.328.391, öğretmen sayısı toplam 306.937 olarak belirtilmiştir (MEB, 2021). Öğrenci sayısı ve öğretmen sayısının yanı sıra okullar için velilerde vardır. Bu sayılar göz önüne alındığında eğitim öğretim alanında ilköğretim kademesindeki kişi sayısı oldukça fazladır. İlköğretim aynı zamanda öğrencilerin birçok alanda geliştikleri kademelerdir. Covid-19 döneminde alınan ve uygulamaya koyulan hızlı kararlar ile eğitim ve öğretim alanında en çok etkilenen kısmın

ilköğretim kademelerinin olduğunu söylemek mümkündür. Kişi sayısının çokluğu ve sürecin belirsizliğinden dolayı birçok olumsuzluklarla da karşılaşmıştır Ülkemizde Millî Eğitim Bakanlığı ilk olarak pandemi döneminde uzaktan eğitim ile öğretimin devamlılığını sağlamayı amaçlamıştır. Uzaktan eğitim kolay erişilebilirlik, esneklik gibi avantajlar sağlar. Fakat bir yandan da eğitim verenlerin bu konuda yeterli bilgi, beceri ve deneyime sahip olmaları ve eğitim öğretimde internet erişiminin yeterli sağlanması gerektiği belirtilmiştir (Xie, Siav, Nah, 2020). Uzaktan eğitim süreci ülkemizdeki alt yapı yetersizliği ve evlerdeki internet eksikliği, teknolojik bilgi ve beceri eksikliğinin olması ile öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin olumsuzluklar yaşamasına, öğrencilerin evde kalmasından dolayı sosyal ve psikolojik olarak yıpranmasına, ekonomik olarak ailelerin yetersiz kalmasına, öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin iletişim problemi yaşamalarına sebep olmuştur. Uzaktan eğitim sürecinin ardından 2020 Eylül ayı itibari ile okullar tekrar yüz yüze eğitime başlamıştır. Yüz yüze eğitim ülkemizde varlığını hep sürdürse de bu süreç ile eğitime ara verilmiş gibi hissedilmiş ve birçok kişi tarafından yeni bir süreç gibi algılanmıştır. Fakat Covid-19 pandemi sürecinin hala devam etmesi ile yüz yüze eğitimde de bazı önlemler alınmıştır. Sağlık önlemlerinin sağlanması amacıyla okullarda ‘Okulum Temiz Belgesi’ uygulanarak eğitime devam edilmiştir. Öğrencilerin ise yüz yüze eğitimde sağlık önlemleri konusunda bilinçlendirilmelerinin önemi vurgulanarak öğretmen ve velilere daha çok sorumluluk düştüğü belirtilmiştir (Sakarya, 2020). Yüz yüze eğitime geçilme kararının ardından aşı uygulaması öğretmenlere zorunlu tutulmuş, okullara dezenfektan ve maske desteği verilmiş, velilerin okullara girişi yasaklanmış ve sınıftaki öğrencinin birinde Covid-19 virüsünün tespit edilmesi ile önlem alınmaya devam etmektedir (MEB, 2021).

Covid-19 pandemi sürecinin uzun olması bireyleri psikolojik ve sosyal olarak etkilemiştir. Ülkemizde eğitim öğretim alanındaki insan sayısının çok olması da en çok etkilenen kurumların ve alanların okullar olduğunu ortaya koymuştur. Sürecin belirsizliği ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan politika ve uygulamaların fazla olması okul yöneticilerini, öğretmenleri, öğrencileri ve velileri doğrudan ve daha çok etkilemiştir. Bu bağlamda eğitim örgütlerindeki bireylerin pandemi sürecinden sonra daha çok psikososyal desteğe ihtiyaçlarının olduğu belirtilmiştir (Kırmızıgül, 2020).

2.3. Türk Eğitim Sistemi

2.3.1. Türk Eğitim Sistemi

Dünya'daki her ülke de eğitim sistemi farklıdır. Türk eğitim sisteminde eğitim; bireyde istendik davranışlar oluşturmayı amaçlayan ve alt sistemlerden oluşan bir bütündür. Türk eğitim sisteminde karar merci Millî Eğitim Bakanlığı'dır. Bu yüzden kararlar tek bir yerden alınarak uygulamaya koyulur. Türkiye'de eğitim okulöncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretimden oluşmaktadır (Sarpkaya, 2021). Türk eğitim sisteminin amaçları genel ve özel amaçlar olmak üzere ikiye ayrılır. Türk eğitim sisteminin genel amaçları 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu (METK)'nda; (1) Atatürk inkılap ve ilkelerine, Atatürk milliyetçiliğine bağlı ahlaki, insani, kültürel değerlerini bilen ve benimseyen; ailesini, vatanını ve milletini seven, yücelten, Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen insan yetiştirmek; (2) fiziksel ve psikolojik sağlığı yerinde olan hür ve bilimsel düşünme gücüne sahip saygılı bireyler yetiştirmek ve (3) topluma ve kendine fayda sağlayacak mutlu hissedeceği işler ile kendini geliştirecek bireyler yetiştirmek olarak belirtilmiştir. Türk eğitim sistemindeki bahsedilen genel amaçların gerçekleşmesi için temel ilkeler belirlenmiştir. Türk eğitim sisteminin temel ilkeleri okulöncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretimi ve bu kurumlardaki tüm paydaşları kapsamaktadır. Türk eğitim sisteminin temel ilkeleri 1739 sayılı METK' da ön dört madde halinde belirlenmiştir. Bu maddeler şu şekildedir; genellik ve eşitlik, bireyin ve toplumun ihtiyaçları, yöneltme, eğitim hakkı, fırsat ve imkân eşitliğinin sağlanması, süreklilik, Atatürk inkılap ve ilkeleri, demokrasi eğitimi, laiklik, bilimsellik, planlılık, karma eğitim, okul-aile iş birliği ve her yerde eğitim olarak belirtilmiştir. Türk eğitim sistemi bu ilkeler ve amaçlar doğrultusunda ilerlemek ve bireyler yetiştirmek için çabalamaktadır. Türk eğitim sistemi sadece bunlardan oluşmamakta ve bir yapı içerisinde. Türk eğitim sisteminin yapısı; örgün eğitim, yaygın eğitim ve örgüt yapısı olarak üçe ayrılır. Örgün eğitimin; belirli yaşlardaki ve akran bireylerin eğitim örgütlerinde, belirli programlar ışığında düzenli olarak verilen eğitimidir. Örgün eğitim kademeleri okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretimdir (Erdem, 2021).

2.3.1.1. Örgün Eğitim

Türk milli eğitim sistemi ülkemizde örgün eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere ikiye ayrılır. Örgün eğitim; belirli yaş grubundaki ve aynı seviyedeki bireyleri belirli bir amaca göre hazırlanmış programlarla, eğitim örgütlerinde düzenli olarak verilen eğitimdir (Erdem, 2021). Örgün eğitim, okul öncesi eğitimi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsar. Yaygın eğitim ise örgün eğitimin yanında veya dışında düzenlenen eğitim kapsar.

2.3.1.2.Okul Öncesi Eğitimi

Erdem (2021)'e göre; okul öncesi eğitim önemini 1962 yılında kazanmıştır. Okul öncesi eğitimde amaç; okul öncesi eğitimi onların gelişimsel olarak yeterlilik kazanmalarını ve bu kademedeki çocukları diğer kademeler için hazırlayarak, kendilerini iyi ifade edebilecek seviyede Türkçeyi kullanmalarını sağlamaktır. (MEB, 2021). Okul öncesi eğitimi, ülkemizde 36-66 aylık çocuklar 'anaokulu' nda 48-66 aylık çocuklar ise 'ana sınıfı' nda eğitim görmektedir. Okul öncesi eğitimin bu yaş gruplarındaki çocukların gelişimine olumlu birçok katkısı vardır. İlköğretime hazırlık olarak düşünüldüğünde bu kademedeki çocuklar eğitim örgütlerinde yer almaya ve gelişimsel ilerlemelerini rahatlıkla gerçekleştirmeye başlar.

2.3.1.3.İlköğretim

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'na göre; Mecburi ilköğretim çağı, 6-14 yaş grubundaki çocukları kapsar. İlköğretimin amaç ve görevleri, milli eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak, vatan ve millet sevgisini kazanmalarının yanı sıra yaşamlarındaki temel bilgi ve becerilerini kazandırmayı amaçlar. Ayrıca gelecekteki mesleklerini seçebilmelerine yol gösterir ve rehberlik servisinin desteği daha iyi kavramaları sağlanır. İlköğretim kurumlarının ilkokul ve ortaokul olarak bağımsız okullar hâlinde kurulması esastır. İlköğretim kurumları; dört yıl süreli ve zorunlu ilkokullar ile dört yıl süreli, zorunlu ve farklı programlar arasında tercihe imkân veren ortaokullar ile imam-hatip ortaokullarından oluşur (MEB, 2021). İlköğretim kademeleri örgün eğitimdeki en önemli kademedir. Bireyin sosyalleşmesine, öğrenmesine, bilişsel ve psikomotor gelişiminin artarak gelişmesine katkı sağlayarak Türk eğitim sisteminin genel amaçlarının temeli atmaya yardımcı olur. İlköğretim kurumlarında eğitim 180 iş günü olarak planlanır ve okul

yöneticileri tarafından haftalık ders programı hazırlanarak öğretmenler ile iş birliği yapılır. Bununla beraber ders saatleri 40 dakika iken teneffüsler okula göre değişiklik gösterebilir. İlköğretim kademelerini ilkokullar ilk dört senesi kapsarken sonraki dört yıl ortaokula geçiştir. Bu çalışmada ilkokul kademelerindeki okul yöneticilerine, öğretmenlerine, öğrencilerine ve velilerine yer verildiğinden ilkokul kademeleri detaylı açıklanmıştır.

- **İlkokullar**

İlköğretimin ilk dört yılı ilkokul olarak adlandırılır. İlkokul kademeleri 1.,2.,3.4. sınıf şeklindedir. İlkokul kademeleri 5 buçuk ve 10 yaşları arasındaki öğrencilere eğitim verir. İlkokullarda 1.sınıftan 4.sınıfa kadar sınıf öğretmenleri çalışır. Ayrıca 4.sınıfta temel dersler sınıf öğretmeni tarafından verilirken; beden eğitimi, müzik, görsel sanatlar, din kültürü ve ahlak bilgisi, yabancı dil, bilişim teknolojileri dersleri branş öğretmenler tarafından verilir. İlkokul 1.,2.3. sınıflarda türkçe, matematik, hayat bilgisi, yabancı dil, görsel sanatlar, müzik ve beden eğitimi dersleri vardır. Fakat 4.sınıfta dersler farklıdır. 4.sınıfta verilen dersler ise fen bilimleri, matematik, türkçe, sosyal bilgiler, müzik, yabancı dil, görsel sanatlar, din kültürü ve ahlak bilgisi, beden eğitimi, trafik güvenliği, insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi dersleri vardır. İlkokul birinci sınıfa başlayacak olan öğrencilerin kaydı temmuz ayının ilk gününde başlar. Kayıt için öncelikle öğrencinin yaşını doldurması yani 66 ayını doldurmuş olması gerekmektedir. Eğer öğrencinin yaşı daha 66 aydan daha az ise okul müdürü tarafından öğrenci okul öncesi eğitimine yönlendirilir. Öğrenci yaşını doldurmasına rağmen okula başlamamış ise ailenin bu konuda bilgilendirme yapması istenir (MEB, 2014) İlkokul öğretmen atamaları, okullardaki çalışan ve okulun yapısındaki imkanlar Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenir. Bu nedenle okul yöneticileri okullardaki değişiklikler konusunda yeterliliğe sahip olamadıkları gibi okullardaki problemlerden sorumlu tutulan kişilerdir diyebiliriz.

- **Ortaokullar**

Ortaokullar ilkokullardan sonra gelen ve dört yıl süreli zorunlu eğitim veren ilköğretim kurumlarıdır. Farklı tercih ve imkanlar veren imam-hatip ortaokullarından oluşur. Ortaokullar aynı zamanda ortaöğretim kurumlarına yetenek, gelişim sağlayan kurumlardır (MEB,2014).

- **Ortaöğretim**

Ortaöğretim kurumları zorunlu dört yıl eğitim veren kurumlardır. Ortaokul eğitiminden sonra genel, mesleki, teknik öğretim kurumlarını kapsar. Ortaöğretim kurumlarının amacı; ilköğretim kurumlarında verilen bilince ek olarak toplum sorunlarına çözüm üretebilen, ülkenin sosyal, kültürel ve iktisadi gelişiminde katkıda bulunabilen bireyler yetiştirmektir (MEB, 2014).

- **Yükseköğretim**

Ortaöğretim eğitimini tamamlayan bireyler en az iki yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarına sınav ile geçiş sağlar. Yükseköğretim kurumlarının amacı; topluma katkı sağlayabilecek bilimsel ilerlemeye destek verecek bireyler yetiştirmektir (MEB, 2014).

- **Yaygın Eğitim**

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'na göre yaygın eğitim; örgün eğitimden farklı olarak halk eğitim merkezlerinde verilen yetişkinlere mesleki, hizmet içi eğitim olarak adlandırılır. Yaygın eğitimde amaç, okuma- yazma öğretmek, çağımıza birçok açıdan uyum sağlayabilmek, milli kültür değerlerini koruyarak eğitim yapmak, iş birliği ve toplu yaşama, boş zamanları değerlendirebilmek, istihdam sağlayabilmek amacıyla uygun meslekleri edinebilmek, mesleki gelişim ve becerileri kazandırmaktır (MEB, 2021).

2.3.2. Türk Eğitim Sisteminin Örgüt Yapısı

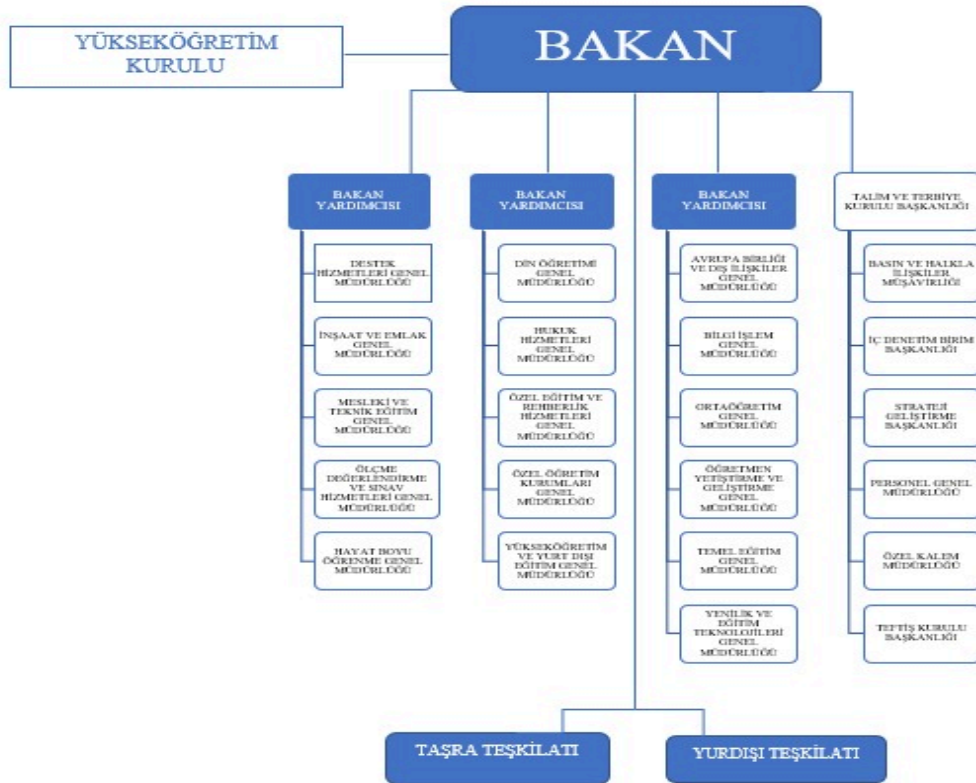
Türk Eğitim Sistemi örgütsel yapı olarak merkezi yönetim odaklıdır. Merkezi yönetim tüm yetkiler merkezde toplanarak hiyerarşik şekilde ilerler. Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte eğitim öğretimde tüm yetkiler merkezde toplanmıştır. Özkan ve Çelikten (2017) tarafından Millî Eğitim Bakanlığı'nın tarih boyunca oluşan isim değişiklikleri şu şekildedir;

1. 1923'ten 27 Aralık 1935 tarihine kadar "Maarif Vekâleti",

2. 28 Aralık 1935'ten 21 Eylül 1941 tarihine kadar "Kültür Bakanlığı",
3. 22 Eylül 1941'den 9 Ekim 1946 tarihine kadar "Maarif Vekilliği",
4. 10 Ekim 1946'dan sonra "Millî Eğitim Bakanlığı",
5. 1950'den sonra "Maarif Vekâleti",

27 Mayıs 1960 tarihinden sonra "Millî Eğitim Bakanlığı" olarak belirtilmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı bulunduğu ülkede eğitim ve öğretimin planlanması ile yürütülmesi ve denetlemesinden sorumludur. Bu bağlamda Millî Eğitim Bakanlığı'nın yapısını Şekil 1'de gösterilmiştir. Bakanlığın her kademesindeki yöneticiler, görevlerini ilgili mevzuat, plan, program ve emirlere göre düzenlemek ve yürütmekten üst kademe yöneticilerine karşı sorumludur şeklinde belirtilmiştir (Telci, 2020).

- **Millî Eğitim Bakanlığı'nın Örgüt Yapısı:** Millî Eğitim Bakanlığının örgüt yapısı, 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye göre, merkez teşkilatı, taşra teşkilatı ve yurtdışı teşkilatı olmak üzere üç başlıktan oluşmaktadır (Göçkan, 2019).

Şekil 2. 1 Millî Eğitim Bakanlığı teşkilat şeması

- **Merkez Teşkilatı:** 14.09.2011 tarih ve 28054 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 652 sayılı “Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” ye göre Millî Eğitim Bakanlığı merkez örgütü “Bakan”, “bakan yardımcıları” ve “hizmet birimleri” nden oluşmaktadır (Erdem, 2021). Merkez teşkilatında en üstte Millî Eğitim Bakanı yer alır. Karar merci olarak merkezi yönetimin en üst kademsindedir.
- **Taşra Teşkilatı:** Her ilde ve ilçede bir millî eğitim müdürlüğü kurulur. İl ve ilçelerin sosyal ve ekonomik gelişme durumları, nüfusları ve öğrenci sayıları göz önünde bulundurularak, bu müdürlükler farklı tip ve statülerde kurulabilir ve bunlara farklı yetkiler verilebilir. İş durumuna ve ihtiyaca göre millî eğitim müdürlüklerine bağlı olarak ayrı il ve ilçe birimleri de kurulabilir.
- **Yurtdışı Teşkilatı:** Bakanlık, 13/12/1983 tarihli ve 189 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname esaslarına uygun olarak yurtdışı teşkilatı kurmaya yetkilidir.

2.4.Covid-19 Pandemisi ile İlgili Yapılan Çalışmalar

Covid-19 salgını 17 Kasım 2019’da ilk kez ortaya çıkmıştır (Wikipedia, 2019). Sonrasında hızlıca yayılarak dünyayı etkisi altına almış ve birçok değişime sebep olmuştur. Bu bölümde dünyada ve Türkiye’de yapılan çalışmalar incelenecektir.

2.4.1.Covid-19 pandemisi ile ilgili yurtdışında yapılan çalışmalar

Zaccoletti vd. (2020) tarafından yapılan “*Covid-19 Pandemi Sürecinde Velilerin Öğrenci Motivasyonuna İlişkin Algıları: Ülkeler Arası Karşılaştırma*” isimli araştırmada Covid-19 ile öğrencilerin akademik motivasyonu üzerine etkisini incelemesi amaçlanmıştır. İtalya ve Portekiz’den 567 ebeveyn katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin Covid-19 dönemindeki motivasyonlarında düşüş yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca motivasyon düşüklüğünün ders dışı etkinliklerde düşüş olduğu saptanmıştır.

Rasmitadila vd. (2020) tarafından yapılan “Covid-19 Pandemi Döneminde İlkokul Öğretmenlerinin Çevrimiçi Öğrenme Algıları: Endonezya’da Bir Vaka Çalışması” isimli araştırmada amaç Endonezya’da bulunan çevrimiçi eğitim uygulamasına ilişkin öğretmenlerin algılarını araştırmaktır. Çalışmaya 67 ilkokul öğretmeni katılmıştır. Çalışma sonucunda Covid-19 dönemindeki çevrimiçi öğrenmenin öğretmen performansını ve eğitim kalitesini düşürdüğü sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenler ayrıca öğrencilerin bir süre sonra çevrimiçi öğrenmede sıkıldığını ve çevrimiçi öğrenmede internet alt yapısı, teknolojik materyal problemleri yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Fauzi ve Khusuma (2020) tarafından yapılan “COVID-19’un Çevrimiçi Öğreniminde İlkokul Öğretmenlerinin Pandemi Koşullarında” bakış açıları isimli araştırmada amaç çevrimiçi öğrenme uygulamasının ne kadar etkili olduğudur. Araştırmaya 45 öğretmen katılmıştır. Araştırma sonucunda çevrimiçi öğrenmenin bir fırsat olduğu fakat etkililiğinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle yaşanan problemlerin teknolojik problemlerden oluştuğu ve velilerin sürece yardımcı olabilecek etkinlikte olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Engzell vd. (2020) tarafından yapılan “COVID-19 salgını sırasında öğrenme eşitsizliği” isimli araştırmada amaç Hollanda’daki ilkokul öğrencilerinin okulun kapanmasının performanslarına etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda sosyo-ekonomik durumu düşük olan öğrencilerin performansının düştüğü ve kalabalık ailelerdeki öğrencilerinde yine eğitim eşitsizliği yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır.

2.4.2.Covid-19 pandemisi ile ilgili yurtiçinde yapılan çalışmalar

Koçoğlu (2021) tarafından yapılan “Covid-19 Pandemi Dönemi Başlangıcında 1.Sınıfta Olan Öğrencilerin Bu Süreçlerinin ve 2.Sınıfa Hazırbulunuşluklarının Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde pandemi dönemiyle birinci sınıfı tamamlayıp okuma yazma sürecini uzaktan eğitim ile bitiren öğrencilerin ikinci sınıfa hazırbulunuşlukları için velilerin ve öğretmenlerin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecini çocukların sosyal gelişimi ve yazma becerisi

açısından yetersiz buldukları, velilerin ise pandemide uzaktan eğitime devam edilmesi ancak zenginleştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

Yayla (2021) tarafından yapılan “*Covid-19 Sürecinde Okulların Algılanan Durumları ve Eğitim Paydaşlarının Değişen Rollerini*” isimli yüksek lisans tezinde Covid-19 ile meydana gelen pandemi sürecinde sosyal alanlardaki kısıtlama kararı ve okulların yüz yüze eğitime kapatılmasıyla beraber okulların mevcut durumu ve eğitim paydaşlarının rollerinde meydana gelen değişimleri birçok yönüyle ele almak ve eğitim paydaşlarının yaşadıkları sorunları ortaya koymak amaçlanmıştır. Özellikle sosyal hayatın kısıtlanması paydaşları kaygıya yol açarak paydaşları olumsuz etkilediği sonucuna ulaşmıştır.

Yaşar (2021) tarafından yapılan “*Covid-19 Döneminde İlkokul Öğrencisi Olmak*” isimli yüksek lisans tezinde ilkököl öğrencilerinin Covid-19 sürecindeki eğitim deneyimlerini ve sürece ilişkin duygu düşüncelerini incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucunda pandemi sürecinde örgün eğitime tekrar geçilmesinin öğrencilerde kaygı ve endişe düzeyini arttırdığı, pandemiye yönelik ilkökullarda alınan önlemlerin uygulanmasının güç olduğu ve pandemide okullardaki fiziki koşulların mesafeli örgün eğitim yapmak için yetersiz olduğu, örgün eğitim öncesinde tecrübe edilen uzaktan eğitimin verimliliğinin düşük olduğu sonuçlarına ulaşmıştır.

İpekli (2022) tarafından yapılan “*Öğretmenlerin Covid-19 Pandemisi Öncesi ve Sonrasındaki Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Sakarya İli Örneği)*” isimli yüksek lisans tezinde öğretmenlerin pandemiden önceki ve pandemiden sonraki eğitim ve öğretmen faaliyetlerini karşılaştırmaları olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 723 öğretmen katılmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin pandemi öncesinde uzaktan eğitime iyimser baktıkları fakat sonrasında ders sürelerinin azalması ile konuları yetiştirmekten zorlandıkları sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı tarafından oluşturulan EBA platformunun problemlerinin olduğu ve ailelerin maddi problemler yaşadığı bir dönem olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Sarıhan (2022) tarafından yapılan “*Okul Müdürlerinin Covid-19 Pandemisinde Karar Verme Sürecinin incelenmesi: Bir Nitel Araştırma*” isimli yüksek lisans tezinde covid-19 döneminin bir kriz olması ve okul müdürlerinin kriz dönemindeki algıları ile karar verme süreçlerinin anlaşılması amaçlanmıştır. Araştırmaya 18 okul müdürü katılmıştır. Araştırma sonucunda, okul müdürleri Covid-19 pandemi dönemini kriz olarak algılamışlardır. Bu süreçte ise Millî Eğitim Bakanlığı’nın merkezi yönetimine dikkat çekmişler ve bu bağlamda Covid-19 döneminin eğitim krizine de yol açtığını fakat krizi yönetebilme konusunda kendilerinin bir şey yapmadıklarını sadece Millî Eğitim Bakanlığı’nın belirttiği şekilde süreci yönettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Saka (2021) tarafından yapılan “*Okul Müdürlerinin Kriz Yönetimi: Covid-19 Sürecindeki Tutumları*” isimli yüksek lisans tezinde Covid-19 pandemi döneminde okul müdürlerinin yaşadığı kriz durumlarını değerlendirerek, kriz durumları ile nasıl mücadele ettikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmaya 15 okul müdürü katılmıştır. Araştırma sonucunda; Covid-19 dönemiyle birlikte okul müdürlerinin görev ve sorumluluklarının arttığı belirtilmiştir. Ayrıca okullarda uygulanan Milli Eğitim Kararlarını uygulamaya çalışsalar da öğretmenlerin yaşadığı sorunlara çözüm üretmekte sığ kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Kriz yönetimi konusunda okul müdürlerine daha çok destek verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Baran (2021) tarafından yapılan “*Sınıf Öğretmenlerinin Covid-19 Pandemisi ile Gelişen Uzaktan Öğretim Süreciyle İlgili Hazırbulunuşlukları Görüşleri ve Tecrübeleri*” isimli yüksek lisans tezinde sınıf öğretmenlerinin Covid-19 salgın sürecinde uzaktan öğretim süreciyle ilgili hazırbulunuşluklarını, görüşlerini ve tecrübelerini değerlendirmek amaçlanmıştır. Araştırmaya 10 ilkokul sınıf öğretmeni katılmıştır. Araştırma sonucunda devlet ilkokullarının öğretmenlerin hem teknolojik bilgi ve beceri eksikliği yaşadıkları hem de uzaktan eğitim sürecine hazırlıksız yakalanmalarının dezavantaj olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca uzaktan eğitimde öğrenci ve öğretmen etkileşimi iyi olsa da öğrenci ve öğrenci etkileşiminin iyi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Balcı (2020) tarafından yapılan “Covid-19 Özelinde Salgınların Eğitime Etkileri” isimli araştırma makalesinde eğitimin Covid-19 pandemi döneminden daha çok etkilendiği ve kısa vadeli çözümler ile uzun vadeli çözüm yolları ile bu süreçteki öğrenme kayıplarının gelecekteki durumlara çözüm olması amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda okulların kapatılması ile ailelerin ve öğrencilerin eğitim eşitsizliği yaşadığı, internet ve teknolojik materyal probleminin olduğu bu durumlar ile önlem alınması, çözümlerin yapılandırılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Güler ve Yöndem (2021) tarafından yapılan “Covid-19 Sürecinde Öğretmenlerin Psikolojik Sağlık ile Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” isimli araştırma makalesinde öğretmenlerin Covid-19 pandemi sürecindeki psikolojik sağlık ile tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelemesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 325 kişi katılmıştır. Araştırma sonucunda kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre psikolojik sağlık düzeylerinin daha fazla olduğu Covid-19 sürecinin psikolojik sağlığı etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenlerdeki tükenmişliğin artması durumunda psikolojik sağlığın azaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Mısırlı ve Ergüleç (2020) tarafından yapılan “COVID-19 sırasında acil durum uzaktan öğretimi pandemi: Ebeveynlerin deneyimleri ve bakış açıları” isimli araştırmada amaç velilerin çevrimiçi eğitim sürecindeki bakış açılarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmaya 983 ebeveyn katılmıştır. Araştırma sonucunda ebeveynler Covid-19 dönemindeki yeni eğitim sistemine hazırlıksız yakalandıklarını belirtmişlerdir. Aynı zamanda ebeveynler çocukları ile iletişim problemleri yaşamaya başladıklarını ve sürecin zor geçtiğini belirtmişlerdir.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeli; çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi ile ilgili geçerlik güvenirlik çalışmalarına dair açıklamalara yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Covid-19 pandemisi döneminde Millî Eğitim Bakanlığı'nın politika ve uygulamalarının ilkokullarda görev yapmakta olan yöneticiler ve öğretmenler ile bu okulların öğrencilerinin ve velilerinin bakış açısıyla değerlendirilmesinin amaçlandığı bu araştırmada; nitel araştırma yöntemlerinden bütüncül çoklu durum deseni kullanılmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı'nın politika ve uygulamalarının eğitim örgütlerini etkilemesi ve araştırmaya katılan bireylerin görüşlerini, algıladıkları salgın sürecini daha iyi ifade etmelerine daha iyi olanak sağlaması nedeniyle nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Nitel araştırma yöntemleri; yeni bir durum ya da literatürde sıklıkla rastlanmayan konular üzerinde keşfedici bir rol üstlendiğinden kullanışlı bir yol olarak ifade edilmektedir (Baltacı, 2019). Yin (1984) tarafından dört tane durum çalışması desenleri belirlenmiştir. Bütüncül tek durum deseni, iç içe geçmiş tek durum deseni, bütüncül çoklu durum deseni, iç içe geçmiş çoklu durum desenidir (Akt: Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bütüncül çoklu durum deseninde birden çok bütüncül algılanan durum vardır. Mevcut durumlar kendi içlerinde bütüncül değerlendirilerek birbirleri ile karşılaştırılır (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Bu araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden kartopu yöntemi kullanılmıştır. Kartopu veya örnekleme; saptanan durum ile ilgili ulaşılan kişilerin yönlendirmesi ile diğer kişilere ulaşılarak durum ve kişi sayısının belirlenmesidir (Yıldırım ve şimşek, 2018). Veri toplama sürecinde Covid-19 pandemisi döneminin devam ediyor olması ve katılımcılarla görüşmenin zor olması nedeniyle araştırmada kartopu kullanılması uygun görülmüştür.

3.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmada çalışma grubunu, Antalya ilinin Alanya ilçesinin ilkokullarında görev yapmakta olan 2 Müdür, 2 Müdür Yardımcısı, 1 İngilizce Öğretmeni, 1 Rehber Öğretmen, 1 Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni ve farklı sınıf kademelerini okutan 4 Sınıf Öğretmeni ile bu okulların 8 velisi ve 8 öğrencisi oluşturmaktadır. Katılımcıların demografik bilgileri Tablo 3.2.1’de verilmiştir.

Tablo 3.2. 1 Katılımcılara ait kişisel bilgiler

	Katılımcı Kodu	Cinsiyet	Branş	Eğitim Durumu	Görev	Mesleki Kıdem
Yönetici	M1	Erkek	Sınıf Öğretmeni	Lisans	Müdür	28 yıl
	M2	Erkek	Sınıf Öğretmeni	Yüksek Lisans	Müdür	33 yıl
	M3	Kadın	Sınıf Öğretmeni	Lisans	Müdür Yardımcısı	31 yıl
	M4	Kadın	Sınıf Öğretmeni	Lisans	Müdür Yardımcısı	10 yıl
Öğretmen	Ö1	Kadın	Rehber öğretmen	Lisans	Rehber öğretmen	7,5
	Ö2	Kadın	İngilizce Öğretmeni	Lisans	İngilizce Öğretmeni	16
	Ö3	Erkek	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	Lisans	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	8
	Ö4	Erkek	Sınıf Öğretmeni	Lisans	Sınıf Öğretmeni	21
	Ö5	Kadın	Sınıf Öğretmeni	Lisans	Sınıf Öğretmeni	6
	Ö6	Erkek	Sınıf Öğretmeni	Lisans	Sınıf Öğretmeni	16
	Ö7	Erkek	Sınıf Öğretmeni	Lisans	Sınıf Öğretmeni	18

Yukarıdaki tablo incelendiğinde yöneticilerden iki tanesi kadın ve müdür yardımcısı, iki tanesi ise erkek ve müdürdür. Yöneticilerden üçü lisans biri ise yüksek lisans mezunudur. Mesleki kıdemleri on ile otuz üç yıl arasında değişmektedir. Öğretmenlerden üçü kadın dördü

ise erkektir. Öğretmenler lisans mezunu olup mesleki kıdemleri altı yıl ile yirmi bir yıl arasında değişmektedir.

Tablo 3.2. 2 Katılımcılara ait kişisel bilgiler

	Katılımcı Kodu	Cinsiyet	Sınıf Düzeyi
Öğrenci	Ö1	Kadın	1
Öğrenci	Ö2	Erkek	1
Öğrenci	Ö3	Kadın	2
Öğrenci	Ö4	Kadın	2
Öğrenci	Ö5	Erkek	3
Öğrenci	Ö6	Erkek	3
Öğrenci	Ö7	Kadın	4
Öğrenci	Ö8	Kadın	4

Yukarıdaki tablo incelendiğinde öğrencilerden çalışmaya katılan sekiz öğrencinin beşi kadın üçü erkektir. Birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf kademelerinden ikişer öğrenci vardır.

Tablo 3.2. 3 Katılımcılara ait kişisel bilgiler

	Katılımcı Kodu	Cinsiyet	İlkokula Sayısı	Giden	Çocuk
--	-----------------------	-----------------	------------------------	--------------	--------------

Veli	Veli1	Kadın	2
Veli	Veli2	Erkek	2
Veli	Veli3	Kadın	2
Veli	Veli4	Kadın	2
Veli	Veli5	Kadın	1
Veli	Veli6	Kadın	2
Veli	Veli7	Kadın	3
Veli	Veli8	Kadın	2

Yukarıdaki tablo incelendiğinde velilerden yedisi kadın biri erkektir. İlkokula giden çocuk sayıları ise bir ve üç arasında değişmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Verileri toplama sürecinde katılımcılar ile bireysel yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca doküman incelemesi ile veri toplama süreci çeşitlendirilmiştir. Görüşmeler araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış bir görüşme formu ile yapılmıştır. Görüşme formunun birinci kısmında katılımcıların demografik özelliklerini tespit etmek amacıyla sorulara yer verilmiştir. Görüşme formunun ikinci bölümünde ise katılımcıların Covid-19 pandemi döneminde Millî Eğitim Bakanlığı'nın politika ve uygulamalarını değerlendirmeleri için yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilere ortak açık uçlu soru sorulmuştur (Ek3, Ek4, Ek5):

1. Covid-19 pandemi döneminde Millî Eğitim Bakanlığı'nın eğitim öğretim sürecine ilişkin politika ve uygulamaları nelerdir? Açıklar mısınız?
2. Covid-19 pandemisi döneminde MEB tarafından hayata geçirilen politika ve uygulamalar hakkında ne düşünüyorsunuz? Açıklar mısınız?
3. Covid-19 pandemisi döneminde eğitim sistemimize ilişkin sorun/lar var mıdır? Varsa çözüm önerileriyle birlikte açıklar mısınız?
4. Politika yapıcı siz olsaydınız Covid-19 pandemisi döneminde eğitim öğretim sürecine ilişkin ne tür politika ve uygulamalar gerçekleştirirdiniz? Neden?

Görüşmelerde ses kaydı alınmış ve görüşmeler ortalama 15-20 dakika sürmüştür. Görüşmeler daha sonra yazıya dökülmüş ve görüşme sırasında katılımcılara yönlendirme

yapılmadan sorular yöneltilmiştir. Araştırmadaki veri çeşitliliğini sağlamak amacıyla doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi aynı zamanda zaman ve para tasarrufu sağladığı için araştırmacıya kolaylık sağlar (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu doğrultuda covid-19 pandemisi döneminde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından alınan kararlar ile uygulanan politikalara ulaşmak için 13.03.2020 ve 06.09.2021 tarih aralığındaki mevzuatlardan, okullara gelen resmi yazılardan ve MEB'in internet sitesindeki duyurulardan yararlanılmıştır.

3.4.Verilerin Analizi

Nitel araştırma yöntemlerinin kullanılacağı bu araştırmada nitel veri analizlerinden betimsel analiz ile içerik analizi kullanılmıştır. Betimsel analiz ile verilerin analizi sağlanırken uygun temalar ortaya çıkarılmaya çalışılır ve bu temalardan elde edilen çarpıcı bilgiler direkt olarak aktarılabilir. Betimsel analiz uygulanırken veriler dört aşamada incelenir; çerçeve oluşturma, tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması ve bulguların yorumlanmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu nedenle çalışmada veriler ses kaydı ile toplanmış ve toplanan veriler yazıya dökülerek kavramlar arasındaki ilişki incelenmiş ve temalar oluşturulmuştur. Betimsel analiz ile belirlenen ve ilişki içinde olan kavramlar içerik analizi ile detaylandırılmıştır. İçerik analizi betimsel analize göre daha detaylıdır. Bu sebeple betimsel analiz yöntemi ile elde edilen ve yorumlanan bilgiler derinlemesine incelenerek gizli olan ya da fark edilmeyen bilgi ve kavramlar açığa çıkartılır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Betimsel analiz ile oluşturulan temalar içerik analizi yöntemi ile her katılımcıdan alınan soruların cevaplarının kavramsal olarak ne ifade ettiği belirlenerek önce kodlar ardından kodların birbiri ile ilişkilerine odaklanılarak kategori ve temalar oluşturulmuştur.

3.5. Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırma yöntemlerinde araştırmacının yansız ve yönlendirme yapmadan katılımcılar ile görüşmesi geçerliği ve güvenirligi pozitif etkilemektedir. Araştırmacının geçerliği sağlaması amacıyla araştırdığı olguyu olduğu biçimde aktarması gerektiği belirtilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Nitel araştırmalar nicel araştırmalardan farklı olarak iç geçerlik inandırıcılık ile sağlanırken dış geçerlik aktarabilirlik olarak karşımıza

çıkılmaktadır. Yine iç güvenilirlik tutarlılık ve dış güvenilirlik teyit edilebilirlik şeklindedir. Bu araştırmada iç geçerliğin sağlanması amacıyla inandırıcılık için katılımcılar ile bir günde bir saat görüşülerek etkileşim içinde bulunulmuştur. Toplanan veriler analiz edilerek uzman incelemesi ile teyit edilmiş ve ardından katılımcı teyidi alınmıştır. Katılımcı teyidi ile verilerin doğru ve yansız bir şekilde yorumlanıp yorumlanmadığı değerlendirilerek hem iç geçerlik hem de dış güvenilirlik sağlanmıştır.

Ayrıca kodlama sürecinin güvenilirliğini artırmak amacıyla elde edilen kodlar ve temalar eğitim yönetimi alanında bir uzman tarafından incelenmiştir. Üzerinde uzlaşmaya varılmayan kod ve temalar tekrar incelenmiş ve yerlerine uzlaşma sağlanan kodlar ve temalar kullanılmıştır.

3.6.Etik Hususlar

Bu çalışma, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan alınan 17.09.2021 tarihli 2020/2 karar numaralı izin ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın Milli Eğitim Bakanı'na bağlı okullarda yapılması için de başvuruda bulunulmuş ve ilgili kurumdan E-98057890-20-32059515 sayılı araştırma ve veri toplama izni alınmıştır. Çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayalı olup çalışmaya katılan her katılımcı için “Katılımcı Onam Formu” imzalatılmıştır. Katılımcılara çalışmadan istedikleri zaman ayrılabilmesi ve bilgilerinin gizlilik esasına dayalı olarak korunacağı bilgisi verilmiştir.

BÖLÜM 4

BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde görüşmeler ve doküman incelemesi yöntemi ile elde edilen Covid-19 pandemi dönemi Millî Eğitim Bakanlığı'nın ilkokullara ilişkin politika ve uygulamalarına dair bulgular değerlendirilmiştir. Öncelikle doküman incelemesi ile elde politika ve uygulamalar Tablo 4.1'de listelenmiştir. Sonrasında ise görüşmeler yoluyla elde edilen bulgular sunulmuştur.

Bütüncül olarak araştırma bulguları beş başlık altında toplanmıştır. Bunlar; (1) Covid-19 dönemi MEB politika ve uygulamaları, (2) Covid-19 pandemi dönemi MEB politika ve uygulamalarına ilişkin görüşler, (3) Covid-19 pandemi döneminde eğitime dair sorunlar, (4) Covid-19 pandemi dönemine dair eğitsel politika ve uygulama önerileri şeklindedir.

Tablo 4. 1 Millî Eğitim Bakanlığı politika ve uygulamaları

Millî Eğitim Bakanlığı Politika ve Uygulamaları

13.03.2020- Covid-19 salgını bilgisi ve okullarda afiş asılması

20.03.2020- 23 Mart itibari ile okullar EBA üzerinden eğitime başlayacak. Dersler 20 dakika olacak

23.03.2020- Dersler TRT-EBA TV üzerinden yapılacak ve günde iki defa tekrar edilecek. İnternet üzerinden kaynaklara ulaşılabilir

26.03.2020- Okullara verilen yüz yüze eğitime ara 30 Nisan'a kadar uzatıldı

14.04.2020- EBA Canlı Ders Sınıf Özelliğinin Açılması

16.04.2020- Yaz tatilinde eğitim devam edecek. İlk ve orta öğretim eğitimine ara verildi

10.06.2020- Covid-19 Tedbirleri (Kamu kuruluşlarında kronik rahatsızlığı olan çalışanların idari izinli sayılabileceği bilgilendirmesi.)

13.08.2020- 31 Ağustos'ta okullara verilen ara uzaktan eğitim ile devam edecek. 21 Eylül' de tavsiye edilen sınıflara aşamalı ve seyreltilmiş şekilde yüz yüze eğitim yapılacak

21.08.2020- Covid-19 Pandemi Kapsamında Okullarda Alınması Gereken Önlemler

01.09.2020-Öğrenciler canlı derslere bugün başladılar.

07.09.2020- Pandemi İzleme Tablosu (Eğitim çalışanlarının günlük izlenmesi)

10.09.2020- Covid-19 Hasta Takip ve İzleme Ekibi

21.09.2020- Okul Servis Araçları Hijyen Talimatı

23.09.2020- Yüz Yüze Eğitime İlişkin Açıklamalar

24.09.2020- İlkokul ve Ortaokullarda Canlı Ders Saatleri

12.08.2020 -Okullarda ikinci aşama yüz yüze eğitim başladı.

19.10.2020- 50 bin okul yöneticisine "Uzaktan Eğitim ve Teknoloji Liderliği" eğitimi verildi.

17.11.2020- 31 Aralık tarihine kadar eğitim online devam edecek.

18.11.2020-Okullar 4 Ocak tarihine kadar uzaktan eğitim faaliyetleri devam edecek

22.11.2020-Ara tatilin ardından eğitim devam ediyor.

17.12.2020- 500.00 tablet bilgisayar 15 ile dağıtılacak

21.12.2020-Öğretmenlere "Dijital Okuryazarlık" kılavuzu oluşturuldu.

08.01.2021-313 bin 500 cihaz uzaktan eğitim için öğrencilere dağıtıldı

15.01.2021-359 bin 120 cihaz dağıtıldı öğrencilere

29.01.2021-Şubat ayıyla beraber 600 bin tablet desteği sağlanacağı belirtildi.

02.02.2021-Öğretmenlerin mesleki gelişim programı çevrim içi düzenlenecek
04.02.2021-İlkokullarda yüz yüze eğitimin usul ve esasları
02.03.2021- Öğrencilere 68 bin 241 tablet desteği sağlandı
18.03.2021-EBA destek noktaları güçleniyor
01.04.2021-26 ile 27 bin tablet desteği ve 25GB internet desteği sağlandı
08.04.2021-34 bin 445 öğrenciye tablet desteği sağlandı
15.05.2021- Öğretmenlere ve okul çalışanlarına aşı uygulaması gerçekleştiriliyor
31.05.2021-1hazirandan itibaren ilkokullar ve anasınıfları haftada 2 gün yüz yüze eğitime başlayacak. 2020 2021 eğitim öğretim yılı 2 Temmuz da sona erecek
27.07.2021-Okullarda “Okulum Temiz Belgesi” çalışmaları devam ediyor.
20.08.2021- Salgın döneminde yüz yüze eğitimde okullarda alınması gereken önlemler (PCR testi, öğrenci sağlık kontrolleri ve okulun pandemi şartlarına uygun olması)
27.08.2021-Okulların dezenfektan dahil tüm ihtiyaçları giderildi
28.08.2021- İlkokul birinci sınıflar 1-3 Eylül tarihlerinde okula uyum haftası düzenlenecek.
05.09.2021- Okullarda covid-19 pozitif vaka çıkması durumunda yapılması gereken uygulamalar rehberi hazırlandı.
06.09.2021-Okullar yüz yüze eğitime başladı.

Covid-19 pandemi döneminde Millî Eğitim Bakanlığı'nın ilkokullara ilişkin politika ve uygulamaları 13 Mart 2020 tarihinden 6 Eylül 2021 tarihine kadar kronolojik sıra dikkate alınarak Tablo 4.1'de verilmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı Covid-19 pandemi dönemiyle beraber okulları kapatma kararı almış ve uzaktan eğitim ile eğitim öğretime devam etmiştir. Covid-19 pandemi döneminde aşı uygulamaların başlaması ile okullar yüz yüze eğitime tekrar başlamıştır. Millî Eğitim Bakanlığı'nın Covid-19 pandemisi döneminde politika ve uygulamaları incelendiğinde kararların tek merkezden alınarak uygulandığı ve Türkiye genelindeki her eğitim örgütü için geçerli olduğu görülmüştür.

4.1.Covid-19 Dönemi MEB Politika ve Uygulamalarına İlişkin Görüşler

Tablo 4.1. 1 Covid-19 dönemi MEB politika ve uygulamalarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri

Tablo 4.1.1 incelendiğinde Covid-19 dönemindeki Millî Eğitim Bakanlığı'nın politika ve uygulamalarına ilişkin yöneticilerin ve öğretmenlerin görüşlerinin iki temadan oluştuğu görülmektedir. Eğitim uygulamaları temasını altında uzaktan eğitim, yüz yüze eğitim, canlı ders, seyreltilmiş eğitim ve okullar kapatıldı olarak beş kod oluşmuştur. Sağlık uygulamaları temasının altında ise okul hijyeni, covid tespiti, aşı kontrolleri, rehberlik desteği, dezenfektan kullanımı ve maske kullanımı olarak altı kod oluşmuştur. Eğitim uygulamaları temasında yönetici ve öğretmenlerin uzaktan eğitim geçildiğini Ö1 “EBA'nın kullanımını arttırmaya yönelik çalışmalar yapıldı. Sonrasında da Zoom, Google, Face falan gibi uygulamalarla.” Şeklinde ifade etmiştir. Yüz yüze eğitime ise bu dönemde geçildiği belirtilmiştir. Canlı dersler ile eğitimin devamlılığının amaçlandığını Ö5 “EBA üzerinden ve benzeri platformlar üzerinden kesintisi eğitime geçmeyi hedefledi.” Şeklinde

Tema	Kodlar	n
Eğitim Uygulamaları (n=14)	Uzaktan Eğitim	4
	Yüz Yüze Eğitim	4
	Canlı Ders	3
	Seyreltilmiş Eğitim	2
	Okullar Kapatıldı	1
Sağlık Uygulamaları (n=11)	Okul Hijyeni	3
	Covid tespiti	2
	Aşı Kontrolleri	2
	Rehberlik Desteği	2
	Dezenfektan kullanımı	1
	Maske kullanımı	1

belirtmiştir. Sağlık uygulamaları temasında ise en çok okul hijyeninden bahsedilmiştir. Okul hijyeni uygulamalarını M1 “Okulum temiz projesi vardı, onu uyguladım. Hijyen çalışmaları yapıldı. ‘Velilere çocuklar hastalanırsa ne yapılmalı?’ çalışmaları yaptık.” Şeklinde ifade etmiştir. Yine M2 “Bakanlık öncelikle ‘Okulum Temiz Belgesi’ yani bütün okullarda pandeminin tüm önlemini aldırdı. Yani maskesinden tutun dezenfektanına kadar tüm şartları sağlayan çok ağır şartları olan bir belge alındı” diyerek ifade etmiştir. Pandemi dönemi devam ederken okulların açılması ile okullardaki sınıflarda pozitif öğrenci çıkması durumunda M2 “Sınıfta pozitif oluyor mesela sınıfı kapatıyoruz bu çok güzel bir

uygulama on gün gelmiyor ve beşinci günden sonra PCR testi negatif çıkınca okula gelinebiliyor. Tüm okulu kapatmıyoruz bu sayede.” Şeklinde ifade edilmiştir. Aynı zamanda okullardaki sağlık uygulamalarının aşı kontrolleri ve aşı olanların sayısının bildirildiği, dezenfektan ve maske uygulamasının olduğu belirtilmiştir. Fiziksel sağlık uygulamaları olurken Covid-19 pandemi döneminde hastalanan öğrencilere rehberlik desteği sağlandığı belirtilmiştir.

Tablo 4.1. 2 Covid-19 dönemi MEB politika ve uygulamalarına ilişkin öğrenci görüşleri

Tema	Kodlar	n
Eğitsel Önlemler (n=14)	Okullar kapatıldı	7
	Uzaktan eğitime geçildi	5
	Pandemi azalınca okullar açıldı	2
Sağlık Önlemleri (n= 18)	Maske zorunluluğu getirildi	6
	Sosyal mesafe zorunluluğu	5
	Hijyen	2
	Fiziksel temas yasağı	1
	El yıkama	1
	Aşı kampanyaları	1
	Seyreltilmiş sınıflar	1
	Dezenfektan kullanımı	1

Tablo 4.1.2. incelendiğinde Covid-19 pandemi dönemi Millî Eğitim Bakanlığı politika ve uygulamalarına ilişkin öğrenci görüşleri eğitsel önlemler ve sağlık önlemleri olarak iki temadan oluşmuştur. Yedi katılımcı okulların kapandığından bahsetmiştir. Beş katılımcı uzaktan eğitime geçildiğinden ve iki katılımcı da pandemi azalınca okullar açıldı şeklinde belirtmiştir. Diğer bir temada ise altı katılımcı maske zorunluluğunun getirildiğinden, beş katılımcı sosyal mesafe zorunluluğundan, iki katılımcı hijyenden, bir katılımcı fiziksel temas yasağı, bir katılımcı el yıkama, bir katılımcı aşı kampanyalarından, bir katılımcı seyreltilmiş sınıflardan ve bir katılımcı da dezenfektan kullanımından bahsetmiştir. Ö5 “*Korona oldu. Ondan dolayı ders yapamıyoruz hiçbir şey yapamadık.*” Ö8 “*Okullar kapandı. Canlı derslerin yapılacağı ve okulların kapanacağı söylendi okul bitene kadar.*” şeklinde okulların kapatıldığını belirtmiştir. Ö3 “*Okullar kapandığın da*

uzaktan eğitime girdik.” Şeklinde uzaktan eğitime geçildiğini belirtmiştir. Ö4 “Şu an da

Tema	Kodlar	n
Eğitsel Önlemler	Uzaktan eğitime geçildi	6
	Canlı ders	2

maske takıyoruz.” Ö6 “Mesela okula geliyorsunuz maske, hijyen kuralları var.” Şeklinde sağlık önlemlerinden bahsetmiştir. Ö3 “Öğretmen bizi tekerli tekerli oturtuyordu sıralara şimdi değişti ikişerli oturuyoruz.” Ö7 “Öğretmenimizin yanına giderken birazcık uzak duruyoruz.” şeklinde sosyal mesafe zorunluluğundan bahsetmiştir. Okullarla ilgili öğrenci görüşleri değerlendirildiğinde öğrenciler okulların kapanması ile yüz yüze eğitim yapamadıklarını ve uzaktan eğitim ile eğitime devam etmeye çalıştıklarını belirtmişlerdir. Okullarda yüz yüze eğitimde alınan sağlık önlemlerinde ise maske ve mesafe uygulamalarına özen gösterdiklerini ve bildiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 4.1. 3 Covid-19 dönemi MEB politika ve uygulamalarına ilişkin veli görüşleri

(n=8)	Ders saatleri azaltıldı	1
	Okul hijyenine dikkat edildi	3
Sağlık Önlemleri (n=5)	Maske zorunluluğu	2
	Veliler okula alınmadı	2
	Psikolojik Destek	1
	Dönemsel olarak okullar kapatıldı.	1

Tablo 4.1.3 incelendiğinde Covid-19 dönemi Milli Eğitim Bakanlığı politika ve uygulamalarına ilişkin veli görüşleri eğitsel önlemler ve sağlık önlemleri olarak iki tema oluşturulmuştur. Eğitsel önlemlerde altı katılımcı uzaktan eğitime geçildiğini belirtmiş, iki katılımcı canlı dersten bahsetmiş ve bir katılımcı ders saatlerinin azaldığını belirtmiştir. Veli3 *“Valla bir uzaktan eğitim haliyle tabii covid ve bu kadar kısa sürede böyle bir düzeni kurmaları da aslında akıl almaz bir şey yani çok güzel bir şey.”* Veli1 *“Çocukların sürekli maske takma zorunluluğu verildi.”* Veli5 *“Veliler okula alınmıyor. Bunlar sağlam kararlar.”* Sağlık önlemlerinde üç katılımcı okul hijyenine dikkat edildiğini, iki katılımcı maske zorunluluğunu, iki katılımcı velileri okula alınmadığını, bir katılımcı psikolojik destekten ve bir katılımcı da dönemsel olarak okulların kapatıldığından bahsetmiştir. Veli görüşleri incelendiğinde Millî Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan okulları kapatma kararından memnun oldukları ve bu sürecin iyi yönetildiğini belirtmişlerdir. Bununla beraber okulda bir başka uygulamaların olduğu ve bununla ilgili çalışmalar yapıldığından bahsetmişlerdir.

4.2. Covid-19 Pandemi Dönemi MEB Politika ve Uygulamalarına İlişkin Değerlendirme

Tablo 4.2. 1 Covid-19 pandemi dönemi MEB politika ve uygulamalarına ilişkin yönetici ve öğretmen değerlendirmeleri

Tema	Kodlar	n
Olumlu Görüşler (n=18)	Uzaktan Eğitim	6
	EBA uygulaması	3
	Teknolojik Gelişim	2
	Temizlik Malzemeleri	2
	Okul hijyeni	2
	Temizlik Alışkanlıkları	1
	Öğrenci Sağlık Durumu	1
	Sosyal ilişkiler devam etti	1
	Yüz yüze eğitim	1
Olumsuz Görüşler (n=14)	Uzaktan Eğitim	5
	Verimlilik azaldı	3
	Okulların kapatılması	2
	Bilgisayarda vakit geçirmek	2
	Mesafe uygulaması	2

T
ablo
4.2.1.
incel

endiğinde Covid-19 pandemi dönemi Millî Eğitim Bakanlığı pandemi dönemi politika ve uygulamalarına ilişkin yönetici ve öğretmen değerlendirmeleri olumlu ve olumsuz görüşler olarak iki temadan oluşmaktadır. Olumlu görüşler uzaktan eğitim, EBA uygulaması, teknolojik gelişim, temizlik malzemeleri, okul hijyeni, temizlik alışkanlıkları, öğrenci sağlık durumu, sosyal ilişkiler devam etti ve yüz yüze eğitimdir. Olumsuz görüşler ise uzaktan eğitim, verimlilik azaldı, okulların kapatılması, bilgisayarda vakit geçirmek, mesafe uygulaması şeklindedir. Olumlu görüşlerin daha çok uzaktan eğitimde toplandığı gözlenmiştir. M2 “Yüz yüze eğitim olmadığı dönemde de öğrenciler eğitimden kopmadı ve öğretmen-öğrenci ilişkisi kopmadı.” Şeklinde ifade etmiştir. MY2 “Çocuklar uzaktan eğitimde evlerinde olduğu için uykusuzluk, yorgunluk çekmeden dersine girebildi.” Şeklinde ifade etmiştir. Bir diğer olumlu görüş EBA uygulamasıdır. Ö4 “...devletin EBA sistemi etkiliydi. Evinde interneti olmayanlar televizyondan takip edebildi.” olarak ifade etmiştir. Olumsuz görüşler incelendiğinde uzaktan eğitimi M1 “...adaptasyon sorunu yaşadık.” Ö2 “Bilgisayar başında hepsi ayrı bir yerde olduğu için sus diyemiyoruz.” şeklinde ifade etmiştir. Bir diğer olumsuz görüş ise uzaktan eğitimle gelen verimlilik ve motivasyonun düşmesidir. Bununla beraber okulların kapatılmasına olumsuz bakıldığı gibi

uzaktan eğitim sonucunda bilgisayarda vakit geçirmenin olumsuz olduğundan bahsedilmiştir. Okullarda yüz yüze eğitime geçilmesi ile maske uygulamasının da mümkün olmadığı olumsuz görüşler içerisinde yer almaktadır. Yönetici ve öğretmenler uzaktan eğitimi hem olumlu hem de olumsuz değerlendirmişlerdir. Bunun nedeni ise uzaktan eğitim ile öğrencilerin öğrenme problemleri yaşamamasına rağmen arkadaşları ve öğretmenleri ile iletişimde bulunabilmelerine olanak sağlanması olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.2. 2 Covid-19 pandemi dönemi MEB politika ve uygulamalarına ilişkin öğrenci değerlendirmeleri

Tema	Kodlar	n
Olumlu Görüşler (n=11)	Maske Takmak	2
	Okulların kapatılması	2
	Sosyal Mesafe	3
	Yüz Yüze Eğitim	4
Olumsuz Görüşler (n=11)	Canlı ders	2
	Evde Kalma	2
	Maddi problemler	1
	Okulların açılıp kapanması	2
	Teknik sorunlar	2
	Uzaktan Eğitim	2

Tablo 4.2.2. incelendiğinde Covid-19 pandemi dönemi Millî Eğitim Bakanlığı politika ve uygulamalarına ilişkin öğrenci değerlendirmeleri olumlu ve olumsuz görüşler olarak iki temadan oluşmaktadır. Olumlu görüşler maske takmak, okulların kapatılması, sosyal mesafe, yüz yüze eğitim şeklindedir. Olumsuz görüşler canlı ders, evde kalma, maddi problemler, okulların açılıp kapanması, teknik sorunlar, uzaktan eğitim şeklindedir. Ö1 “Normal okula geldiğimde daha çok öğreniyorum daha iyi oluyorum.” Ö5 “Sevmiyordum çünkü çok zordu telefondan.” Ö6 “Okulları açıp kapatmaları olumsuz oluyor. İnsanların maaşı ve çocukların eğitim öğretimi gibi gibi...” Ö3 “Derste elektrik kesildiğinde dersti dinleyemiyoruz.” Ö5 “Her gün uyanıyorum canlı derse giriyorum bıktım bıktım bıktım.” Öğrenci değerlendirmeleri incelendiğinde öğrenciler yüz yüze eğitim sürecinin daha verimli ve eğitim öğretimlerine katkıda bulunduğundan bahsetmişlerdir. Uzaktan eğitim sürecinde ise hem ekonomik hem sosyal hem de eğitsel problemler yaşadıklarından bahsetmişlerdir.

Tema	Kodlar	n
Olumlu Görüşler (n=7)	Yüz yüze eğitim	3
	Derslere devamlılık	1
	Hijyen Malzemeleri	1
	Sağlık önlemi	1
	Aşı Uygulamaları	1
Olumsuz Görüşler (n=15)	Uzaktan Eğitim Zorlukları	4
	EBA Sorunları	3
	Teknolojik Düşkünlük	2
	Teknolojik İmkansızlıklar	2
	Fiziksel Aktivite Yetersizliği	1
	Okulların açılıp kapanması	1
	Ders kayıpları	1
	Velilerin okula alınmaması	1

Tablo 4.2. 3 Covid-19 pandemi dönemi MEB politika ve uygulamalarına ilişkin veli değerlendirmeleri

Tablo 4.2.3. incelendiğinde Covid-19 pandemi dönemi Millî Eğitim Bakanlığı politika ve uygulamalarına ilişkin veli değerlendirmeleri olumlu ve olumsuz görüşler olarak iki temadan oluşmaktadır. Olumlu görüşler yüz yüze eğitim, derslere devamlılık, hijyen malzemeleri, sağlık önlemi, aşı uygulamaları şeklindedir. Olumsuz görüşler uzaktan eğitim zorlukları, EBA sorunları teknolojik düşkünlük, teknolojik imkansızlıklar, fiziksel aktivite yetersizliği, okulların açılıp kapanması, ders kayıpları, velilerin okula alınmaması şeklindedir. Veli6 “Yüz yüze eğitim hem bizim için hem çocuklarımız için çok daha iyi...” Veli7 “Şu an ki dönemde ise okulumuzda temizlik çok iyi durumda. Maskelerimiz, ilaçlarımız hepsi sağlanıyor.” Veli2 “Aşılama başladı. Bence elinden geleni yaptı Millî Eğitim Bakanlığı.” Veli 2 “EBA hiçbir şekilde çalışmadı biz EBA’yı hiçbir şekilde kullanamadık. Zoom tüm dünyaya aynı anda online eğitim verebildi çökmeden ama MEB maalesef EBA da bunu başaramadı” Veli6 “Çocuk girmek istemiyor mesela sabah zorlanıyor. Uyanmak istemiyor.” Veli4 “Okul açıldı dediler, ders kitapları aldırıldılar, kıyafetleri aldırıldılar sonra kapandı dediler geçen seneki kıyafetler elimizde kaldı.” Veli7 “Mesela tablet verileceği söylendi ama tam aileler tespit edilmedi.” Veli5 “Çok zorlanıyoruz. Çocukları sabah sokarken okula aşırı derecede kendimizden ödün veriyoruz.

Olumlu görüşler değerlendirildiğinde veliler yüz yüze eğitimin daha verimli ve iyi geçtiğini belirtmişlerdir. Fakat Covid-19 pandemi sürecinde Millî Eğitim Bakanlığı'nın okulları açmayı denemesi ve tekrar kapanmaların olmasıyla belirsizlik yaşanmış ve veliler bu konuda maddi problemler yaşadıklarını belirtmişlerdir. Okul hijyenine önem verilmesi ve okullara “Okulum Temiz Belgesi” uygulaması ile okulların daha temiz ve aşı uygulaması ile çocuklarının güvende olduklarını belirtmişlerdir. Olumsuz görüşler değerlendirildiğinde uzaktan eğitim sürecinin uygulandığı dönemde uzaktan eğitim platformunun başarısız olduğundan bahsetmişlerdir. Aynı zamanda Millî Eğitim Bakanlığı'nın uygulamaya koyduğu diğer bir karar ise öğrencilere tablet bilgisayar desteğidir. Fakat veliler bu konuda Millî Eğitim Bakanlığı'nın yetersiz kaldığını düşünmektedir.

Tema	Kodlar	n	4.3. Covi d-19 Pan demi Dön emin de Eğiti
Eğitsel Sorunlar (n=6)	Okulların kapatılması	1	
	Uzaktan eğitim	5	
Okullardaki Fiziki Yetersizlik (n=3)	Havalandırma problemleri	1	
	Sınıflar kalabalık	2	
Teknolojik Sorunlar (n=7)	İnternet alt yapısı	4	
	Teknolojik alet eksikliği	3	

me Dair Sorunlar

Tablo 4.3. 1 Covid-19 pandemi döneminde eğitime dair yönetici ve öğretmen sorunları

Tablo 4.3.1. incelendiğinde Covid-19 pandemi döneminde eğitime dair yönetici ve öğretmen sorunları eğitsel sorunlar, okullardaki fiziki yetersizlik ve teknolojik sorunlar şeklinde üç temadan oluşmuştur. Eğitsel sorunlarda beş katılımcı uzaktan eğitim bir katılımcı da okulların kapatılması olarak belirtmiştir. Okullardaki fiziki yetersizlikte iki katılımcı sınıfların kalabalık olduğunu bir katılımcı ise havalandırma problemleri olarak belirtmiştir.

Teknolojik sorunlarda ise dört katılımcı internet alt yapısı üç katılımcı ise teknolojik alet eksikliği şeklinde belirtmiştir. Ö1 “Eğitim sistemine ilişkin yani bütün çocuklara ulaşamadık ki...” Ö3 “Çok verimli geçtiğini düşünmüyorum. Öncelikle sistem olarak hazır olunması gerekiyordu.” MY2 “Maddi durumu kötü olan çocuklara tablet desteği verilebilirdi, verildi ama yetersizdi.” Ö5 “Çoğu ulaşamadı bu imkanlara. Eğitimde fırsat eşitliği diyoruz. Ama eşit değiliz öğretmen olarak da öğrenci olarak da aileler olarak da. Bunlar büyük sorunlar.” Ö4 “Zaman zaman bağlantı kesildi. Ses gitmedi. Bu sorunlar yaşandı.” Ö8 “Online eğitimde EBA’ya bağlanmak, internet ciddi bir sıkıntıydı.” Ö6 “Hiçbir sınıf kesinlikle yirmiye geçmeyecek şekilde sıralar olabilirdi. Gerekirse ek bina yapılabilir, ek sınıf açılabilirdi.” yönetici ve öğretmenlerin sorun olarak gördüğü en büyük problem uzaktan eğitimidir. Çünkü uzaktan eğitim sürecine hazırlıksız yakalanılması ve yeterli bilgi beceri ve deneyime sahip olunmaması bu konudaki en büyük problem olarak belartilebilir. Aynı zamanda öğrencilerden bazılarında ulaşamadıkları ve bu öğrencilerin derslere katılmadıklarını belirterek Millî Eğitim Bakanlığı’nın tablet bilgisayar desteği uygulamasında yetersiz kaldığını belirtmişlerdir. Yüz yüze eğitime geçildiğinde ise sağlık önlemlerinin sağlanabilmesi için okullarda birçok uygulamaya gidilmiştir. Sağlık önlemleri konusunda öğretmenlerin sorumluluklarının daha fazla olması bu konudaki endişelerini arttırmıştır. Fakat okullardaki sınıfların kalabalık olmasından öğretmenler ve okul yöneticileri bu durumu olumsuz olarak değerlendirmiştir.

Tablo 4.3. 2 Covid-19 pandemi döneminde eğitime dair öğrenci sorunları

Kodlar/Görüşler	n
Eğitimde yavaşlama	1
Sınıf yapısı	1

İnternet Sorunları	1
Teknolojik Araç Eksikliği	1

Tema	Kodlar	n
Eğitsel Sorunlar (n=3)	Öğrenme eksikliği	2
	Anlama eksikliği	1
Fiziki Yetersizlikler (n=4)	Kalabalık sınıflar	3
	Kapanan okullar	1
Maddi Sorunlar (n=12)	Teknolojik Araç Eksikliği	4
	Eğitimde fırsat eşitsizliği	4
	İnternet eksikliği	3

Tablo 4.3.2 incelendiğinde Covid-19 pandemi döneminde eğitime dair öğrenci sorunları eğitimde yavaşlama, sınıf yapısı, internet sorunları ve teknolojik araç eksikliği olmak üzere dört koddan oluşmuştur. Eğitimde yavaşlamayı Ö6 “*Herkesin eğitimi biraz yavaşladı, okulların kapanması hem eğitime zararı oldu hem de biraz kötü oldu.*” şeklinde ifade etmiştir. Sınıf yapısını Ö3 “*Sorun mesela sıralarda ikili oturtmasalardı tekli oturtsalardı daha iyi olurdu.*” şeklinde ifade etmiştir. İnternet sorunlarını Ö4 “*Yani öğrenemiyorduk bir şey anlaşılıyordu.*” Şeklinde ifade etmiştir. Teknolojik araç eksikliğini Ö4 “*Durumu düşük olanlar giremiyordu.*” şeklinde ifade etmiştir. Diğer katılımcılarda uzaktan eğitimle beraber öğrenemediklerini ve bunun ise teknolojik problemlerden kaynaklandığını ifade etmiştir. Ayrıca öğrenci sorunları okulların kapanması ile gelen uygulamalardan kaynaklanmaktadır.

Tablo 4.3. 3 Covid-19 pandemi döneminde eğitime dair veli sorunları

	Teknolojik Sorunlar	1
Sağlık Sorunları (n=4)	Hijyen eksikliği	3
	Aşı Karşıtlığı	1

Tablo 4.3.3 incelendiğinde Covid-19 pandemi döneminde eğitime dair veli sorunları eğitsel sorunlar, fiziki yetersizlikler, maddi sorunlar ve sağlık sorunları olmak üzere dört temadan oluşmuştur. Eğitsel sorunlar öğrenme eksikliği, anlama eksikliğidir. Fiziki yetersizlikler kalabalık sınıflar, kapanan okullardır. Maddi sorunlar teknolojik araç eksikliği, eğitimde fırsat eşitsizliği, internet eksikliği, teknolojik sorunlar şeklindedir. Sağlık sorunları hijyen eksikliği, aşı karşıtlığı şeklindedir. Veli7 *“Eğitimin çok gerilediğini düşünüyorum. Tasnif etmediğim bir şeydi dört çocuk annesi olarak. Hiç memnun değildim yani en beni üzen tarafı bu. Yani daha başka yerlerden tedbir alınabilirdi ama okulu kapattık. Çok gerileme oldu.”* Veli8 *“Çoğu zaman zaten sorun yaşadık derslerimize bağlanamadık. Yeri geldi evimizde internetimiz olmadı.”* Veli2 *“Bilgisayar desteği verilmesi lazımdı öğretmenlere, bazı öğretmenlerde mesela anne baba öğretmen çocuk öğrenci üç dört tane bilgisayar gerekebiliyor mesela bunu kimse karşılayamaz.”* Veli4 *“Bilgisayar yetersizliği vardı. Bilgisayarımız yoksa mesela o derse giremiyorduk.”* Veli3 *“İnternette problem yaşadık, alt yapıda problem yaşadık, öğretmeni ile çocuğun ses iletişiminde problem yaşadık.”* Veli4 *“EBA’da çok sıkıntı yaşadık. Bağlantılar sürekli koptu.”* Veli4 *“Aşı olmayanları neden tespit edip aşıya zorlamıyorlar? Aşı olanların günahı ne diyorum bende. Salgını bu kadar önlemek istiyorlarsa net bir kararla aşı kesinleşmeli bence.”* Veli7 *“Şu an ki dönemde temizlik için. Daha fazla eleman alınması lazım.”* Veli2 *“Sınıfların kalabalık lığı, okulların yetersizliği... Bizim okul mesela yetersiz kalıyor.”* Şeklinde ifade etmiştir. Veliler uzaktan eğitim sürecinin eğitimdeki verimliliği düşürerek çocuklarının yeterli öğrenemediklerini belirtmişlerdir. Ayrıca çok çocuklu ve sosyoekonomik seviyesi düşük olan ailelerin uzaktan eğitim sürecinin daha zor geçtiği ve uzaktan eğitim süreci ile fırsat eşitsizliklerinin ortaya çıktığını belirtmişlerdir. Yüz yüze eğitim sürecine geçildiğinde ise okulların fiziki yapısının sağlık önlemleri açısından yeterli olmadığını belirtmişlerdir.

4.4.Covid-19 Pandemi Dönemine Dair Eğitsel Politika ve Uygulama Önerileri

Tablo 4.4. 1 Covid-19 pandemi dönemine dair eğitsel politika ve uygulamalarına ilişkin yönetici ve öğretmen önerileri

Tablo 4.4.1 incelendiğinde Covid-19 pandemi dönemine dair eğitsel politika ve uygulamalarına ilişkin yönetici ve öğretmen önerileri eğitsel öneriler ve maddi manevi destek önerileri olmak üzere iki temadan oluşmuştur. Eğitsel önerilerde dört katılımcı okulları kapatmamayı, üç katılımcı yarım gün eğitimi, bir katılımcı uzaktan eğitimi ve bir katılımcı da rehberlik desteği olarak belirtmiştir. Maddi manevi destek önerilerinde ise üç katılımcı tablet desteği ve bir katılımcı da sosyal çalışmalar önerisinde bulunmuştur. Ö4 “Kesinlikle okulu kapatmazdım.” Ö5 “Ben politika yapıcı olsaydım okulları kapatmazdım ve sosyal çalışmalar yapardım.” MY2 “ 1. Ve 2. sınıfları sabah 3. Ve 4. Sınıf öğrencilerini

Tema	Kodlar	n
Eğitsel Öneriler (n=9)	Okulları kapatmama	4
	Yarım gün eğitim	3
	Uzaktan eğitim	1
	Rehberlik desteği	1
Maddi Manevi Destek Önerileri (n=4)	Tablet desteği	3
	Sosyal çalışmalar	1

öğlenci şekilde yapardım. Ders saatimiz 40 değil 30 dakika şeklinde devam etmeliydi.” Ö7 “Tek fark şunu yapardım, okulları mümkün olduğu kadar üç gün üç gün ikiye ayırırdım.” Ö3 “Sınıf mevcudunun yarısını sabah yarısını öğlen eğitime alırdım.” Ö7 “Mümkün olduğu kadar çocukların internet ve özellikle tablet sorununu çözmeye çalışırdım.” MY2 “Maddi durumu düşük olan öğrenciler için kampanya başlatır, daha fazla tablet desteği verirdim.” Yönetici ve öğretmenlerin önerileri değerlendirildiğinde okulların kapatılmaması ve kademeli eğitime gidilmesinin daha iyi olabileceği ve sınıf mevcudlarının yoğun olduğu durumlarda ise sınıf mevcudunu yarıya bölerek dersler yapılabileceğini belirtmişlerdir. Maddi manevi destek önerisi olarak ise tablet bilgisayar desteğinin daha fazla olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Covid-19 pandemi dönemine dair eğitsel politika ve uygulama veli önerileri incelendiğinde önerilerini olumlu ve olumsuz öneriler olarak ifade etmişlerdir. Olumlu görüşler arasında sürecin iyi yönetildiği ve kendilerinin de aynı kararları uygulayacağından

çünkü sağlığın daha önemli olduğundan bahsedilmiştir. Olumsuz önerilerde ise daha profesyonelce bu sürecin yönetilebileceğinden bahsedilmiştir.

Tablo 4.4. 2 Covid-19 pandemi dönemine dair eğitsel politika ve uygulamalarına ilişkin öğrenci önerileri

Tablo 4.4.2 incelendiğinde Covid-19 pandemi dönemine dair eğitsel politika ve uygulamalarına ilişkin öğrenci önerileri eğitsel öneriler ve hijyen önerileri olarak iki temadan oluşmuştur. Eğitsel önerilerde iki katılımcı canlı ders, bir katılımcı etkinlik yaptırma, üç katılımcı okulları kapatmak ve üç katılımcı yüz yüze eğitim devamlılığı olarak ifade etmiştir. Hijyen önerilerinde bir katılımcı mesafe uygulaması ve iki katılımcı okul temizliği şeklinde belirtmiştir. Okulları kapatmamak ile ilgili Ö8 “*Ben muhtemelen okulları*

Tema	Kodlar	n
Eğitsel Öneriler (n=9)	Canlı ders	2
	Etkinlik yaptırma	1
	Okulları kapatmak	3
	Yüz yüze eğitim devamlılığı	3
Hijyen Önerileri (n=3)	Mesafe uygulaması	1
	Okul temizliği	2

kapatırdım. Biraz kapatır açardım.” Ö6 “Mesela ben okulları kapatırdım.” şeklinde ifade etmiştir. Yüz yüze eğitimin devamlılığında ise Ö6 “şimdi bence coronavirüs azaldı ama tedbirli olmak şartıyla açık olmalı.” şeklinde ifade etmiştir. Okul temizliği ile ilgili olarak Ö8 “Okulun her gün dezenfekte edilmesini isterdim, tuvaletlerin temizlenmesini isterdim. Okulun her yerinin daha çok temizlenmesini paklanmasını isterdim.” şeklinde ifade etmiştir. Öğrencilerin görüşleri değerlendirildiğinde Covid-19 pandemi sürecinde öğrenciler okulların yüz yüze eğitim için hazır olmadığını düşünerek okulların açılmaması gerektiğini belirtmişlerdir. Hijyen önerileri değerlendirildiğinde ise okulun daha iyi temizlenmesi gerektiğinden bahsetmişlerdir.

BÖLÜM 5

TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde bulgulara dayalı sonuç ve öneriler yer verilmiştir.

5.1.Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmada Covid-19 pandemi dönemi Millî Eğitim Bakanlığı politika ve uygulamalarına ilişkin okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve bu okulların öğrencileri ile velilerinin görüşleri belirlenmiştir.

5.1.1.Covid-19 Pandemi Dönemi Milli Eğitim Bakanlığı Politika ve Uygulamalarına İlişkin Görüşler

Araştırmada Covid-19 pandemisi dönemindeki Millî Eğitim Bakanlığı'nın politika ve uygulamalarına ilişkin yöneticilerin ve öğretmenlerin görüşleri iki temadan oluşmuştur. Eğitim uygulamaları temasını altında uzaktan eğitim, yüz yüze eğitim, canlı ders, seyreltilmiş eğitim ve okullar kapatıldı olarak beş kod oluşmuştur. Sağlık uygulamaları temasının altında ise okul hijyeni, Covid tespiti, aşı kontrolleri, rehberlik desteği, dezenfektan kullanımı ve maske kullanımı olarak altı kod oluşmuştur.

Araştırma sonucunda Millî Eğitim Bakanlığı kesintisiz eğitimi amaçlayarak uzaktan eğitime geçilmiş ve EBA uygulaması ile eğitimde devamlılık sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Diğer uygulamalardan sağlık önlemleri kapsamında Millî Eğitim Bakanlığı'nın okullarda 'Okulum Temiz Belgesi' uygulamasına geçmiş ve bu belgenin ağır şartlarının olduğu bunun için ise okullara gerekli temizlik malzemeleri sağlanılarak daha önce okullar için sağlanmayan bir destek sağlanmıştır. Aynı zamanda yüz yüze eğitim uygulamaları ile okuldaki Covid-19 pozitif durumunun olması ile okul yöneticilerinin ve ğretmenlerinin bilgilendirilerek önlemlerin alındığı sonucuna ulaşılmıştır. Eğitim rgtlerindeki bu değişimler eğitim paydaşlarının daha fazla sorumluluk almasına sebep olmuştur. Bu bağlamda eğitim paydaşları Covid-19 pandemi sürecinde tükenmişlik ve yoğun kaygı yaşamalarına sebep olmuştur.

Covid-19 pandemisi dönemi Millî Eğitim Bakanlığı politika ve uygulamalarına ilişkin ğrenci görüşleri ise eğitsel önlemler ve sağlık önlemleri olarak iki temadan oluşmuştur. Eğitsel nlemler temasının altında okulların kapandığından, uzaktan eğitime geçildiğinden ve pandemi azalınca okullar açıldı şeklinde dir. Sağlık nlemleri temasında ise maske zorunluluğunun getirildiğinden, sosyal mesafe zorunluluğundan, hijyenden, fiziksel temas yasağından, el yıkamadan, aşı kampanyalarından, seyreltilmiş sınıflardan ve

dezenfektan kullanımından oluşmaktadır. Öğrenci görüşleri incelendiğinde en çok okulların kapatılmasının bilindiği ve daha sonrasında yüz yüze eğitime geçilmesi ile okullarda sağlık önlemi olarak öğrencilerin en çok maske zorunluluğu ve sosyal mesafe zorunluluğunun farkında oldukları görülmüştür. Bu bağlamda öğrencilerin Covid-19 virüsünden nasıl korunulacağı ve okulda dikkat etmeleri gereken kurallar konusunda bilinçli oldukları sonucuna ulaşılmıştır. En çok okulların kapatılmasının bilinmesi ise öğrencilerin bu değişimden daha çok etkilendiğini gösterir.

Covid-19 pandemi dönemi Millî Eğitim Bakanlığı politika ve uygulamalarına ilişkin veli görüşleri değerlendirildiğinde eğitsel önlemler ve sağlık önlemleri olmak üzere iki tema vardır. Eğitsel önlemlerde uzaktan eğitime geçildi, canlı derse geçildi ve ders saatlerinin azaldığı belirtilmiştir. Sağlık önlemlerinde okul hijyenine dikkat edildiği, maske zorunluluğunu, velilerin okula alınmadığından, psikolojik destekten ve dönemsel olarak okulların kapatıldığından bahsedilmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı'nın pandemi sürecinde eğitimdeki düzenlemelerinin hızlı bir şekilde gerçekleştiğinden bahsedilmiştir. Veliler uzaktan eğitim süreci boyunca çocuklara eğitim öğretim konusunda yardımcı olma açısından en çok yükü olan paydaş grubudur. Ancak okulların açılması ile veliler okula alınmamış ve veliler en çok zorlandıkları kararın bu olduğunu belirtmişlerdir.

5.1.2. Covid-19 Pandemi Dönemi MEB Politika ve Uygulamalarına İlişkin Değerlendirme

Covid-19 pandemi dönemi Millî Eğitim Bakanlığı politika ve uygulamalarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri olumlu ve olumsuz görüşler olarak iki temadan oluşmuştur. Olumlu görüşler uzaktan eğitim, EBA uygulaması, teknolojik gelişim, temizlik malzemeleri, okul hijyeni, temizlik alışkanlıkları, öğrenci sağlık durumu, sosyal ilişkilerin devam etmesi ve yüz yüze eğitimidir. Olumsuz görüşler ise uzaktan eğitim, verimliliğin azalması, okulların kapatılması, bilgisayarda vakit geçirmek ve mesafe uygulaması şeklindedir. Uzaktan eğitim ile ilgili olumlu görüşlerin eğitimin devamlılığını sağlayarak, Millî Eğitim Bakanlığı'nın EBA uygulaması ile öğrencilere rahatlıkla ulaşabildiği belirtilmiştir. Aktay ve Keskin (2016) yapmış olduğu Eğitim Bilişim Ağı (EBA) uygulamasının eğitsel olarak öğretmenlere, okul yöneticilerine ve öğrencilere birçok imkân sağladığı bulunmuştur. Han, Demirbilek ve Demirtaş (2021) yapmış olduğu araştırmada

okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşlerinden EBA uygulamasının öğrencilerin eğitimlerinin kesintiye uğramadan devam etmesini sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Bir diğer olumlu görüş ise uzaktan eğitim ile öğrencilerin öğretmenleri ve arkadaşları ile ilişkisi kopmadan eğitime devam edebildikleri belirtilmiştir. Aynı zamanda öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin bu sayede bilgisayar kullanımını öğrenip kendilerini geliştirdikleri belirtilmiştir. Sirer (2020)'ye göre pandemi dönemindeki eğitimde dijitalleşmenin hızlanması ile eğitimde teknolojik ilerlemenin önünü açarak bireylerin bu bağlamda geliştiği ifade edilmiştir. Bu bağlamda Covid-19 pandemisi hayatımızdaki değişimlerle beraber teknolojik bilgi, beceri ve gelişim de sağlamıştır. Ayrıca sağlık önlemlerinin ve hijyen konusunu ilkökul seviyesindeki çocuklarda rahat bir şekilde öğrenmiş ve birçok öz bakım becerileri kazanmışlardır. Olumsuz görüşler teması incelendiğinde ise uzaktan eğitime geçilmesi ile verimliliğin azaldığı ve motivasyonun düştüğü belirtilmiştir. Aynı zamanda öğretmenler öğrenciler ile iletişim problemleri yaşadıklarını belirtmişlerdir. Çakın ve Külekçi Akyavuz (2020)'ye göre öğretmenlerin uzaktan eğitimde en çok iletişim problemleri yaşadığını ve öğretmenlerin öğrencilere ulaşmakta zorluk yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yüz yüze eğitime geçildiğinde ise öğretmenlerin maske uygulaması konusunda problem yaşadıkları da bulgular içerisinde. Yıldız ve Şahin (2022)'nin araştırmasına göre öğretmenlerin eğitim öğretimdeki belirsizliklerden dolayı zorluk yaşadığı ve öğrencilerle yüz yüze eğitimde maske mesafe uygulamasında etkinlik yapmakta zorluk yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecine kesintisiz eğitim sağlaması açısından olumlu baktıkları ancak eğitimde verimin düşmesinden ve internet problemleri gibi teknik problemlerden dolayı olumsuz baktıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Covid-19 pandemi dönemi Milli Eğitim Bakanlığı politika ve uygulamalarına ilişkin öğrenci görüşleri olumlu ve olumsuz görüşler olarak iki temadan oluşmuştur. Olumlu görüşler maske takmak, okulların kapatılması, sosyal mesafe, yüz yüze eğitim şeklindedir. Olumsuz görüşler canlı ders, evde kalma, maddi problemler, okulların açılıp kapanması, teknik sorunlar, uzaktan eğitim şeklindedir. Olumsuz görüşler incelendiğinde öğrencilerin canlı derslerde problem yaşadıklarını ve zaman zaman katılımda internet problemleri yaşayarak öğrenme problemlerinin arttığı sonucun ulaşılmıştır. Yurtbakan ve Akyıldız (2020)'nin yapmış olduğu araştırmada öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde dikkat

problemleri yaşadığı ve daha yüzeysel öğrendikleri sonucuna ulaşarak canlı derslerin yetersiz kaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Olumlu görüşler değerlendirildiğinde ise yüz yüze eğitimin daha iyi ve öğrencilerin bu sayede arkadaşları ile sosyalleşerek vakit geçirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrenciler okulun kapatılması konusunda olumlu görüşler bildirirken, okulların açılıp kapanma durumundaki değişiklikleri olumsuz değerlendirmişlerdir. Bunun sebebi ise Millî Eğitim Bakanlığı'nın politika ve kararları uygulama sürecinde tüm eğitim örgütlerini ve tüm eğitim paydaşlarını eşit değerlendirerek ihtiyaçları tam olarak belirleyememesindedir.

Covid-19 pandemi dönemi Millî Eğitim Bakanlığı politika ve uygulamalarına ilişkin veli görüşleri olumlu ve olumsuz görüşler olarak iki temadan oluşmuştur. Olumlu görüşler yüz yüze eğitim, derslere devamlılık, hijyen malzemeleri, sağlık önlemi, aşı uygulamaları şeklindedir. Olumsuz görüşler uzaktan eğitim zorlukları, EBA sorunları, teknolojik düşkünlük, teknolojik imkansızlıklar, fiziksel aktivite yetersizliği, okulların açılıp kapanması, ders kayıpları, velilerin okula alınmaması şeklindedir. Olumlu görüşler değerlendirildiğinde Millî Eğitim Bakanlığı'nın Covid-19 sürecinde hızlı ve doğru kararlar aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Olumsuz görüşler değerlendirildiğinde ise okulların açılma ve kapanma durumundaki belirsizliklerin velileri maddi olarak olumsuz etkilemiştir. Millî Eğitim bakanlığının başlatmış olduğu tablet verme kampanyasında ise yetersiz kaldığı ve ailelerin çocukların eğitimi öğretimini online devam ettirmede problem yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Arslan, Arı ve Kanat (2021) 'e göre velilerin Covid-19 pandemi döneminde yaşadığı maddi yetersizlikler nedeniyle çocukların eğitim öğretim sürecinden geri kaldıkları ve bu süreçteki kontrol edilebilirliğin velilerin üzerindeki en büyük sorumluluk olduğu sonucuna ulaşmıştır. Velilerin olumlu görüşleri sağlık önlemleri açısından daha fazla iken olumsuz görüşlerde velilerin okullara alınmaması sağlık önlemi olarak düşünülmemektedir. Bu konuda Millî Eğitim Bakanlığı'nın velileri bilinçlendirmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.3. Covid-19 Pandemi Döneminde Eğitime Dair Sorunlar

Covid-19 pandemi döneminde eğitime dair yönetici ve öğretmen sorunları eğitsel sorunlar, okullardaki fiziki yetersizlik ve teknolojik sorunlar şeklinde üç temadan oluşmuştur. Eğitsel sorunlar uzaktan eğitim ve okulların kapatılması olarak belirtilmiştir. Okullardaki fiziki yetersizlik ise sınıfların kalabalık olduğu ve havalandırma problemleri olarak belirtilmiştir. Teknolojik sorunlarda internet alt yapısı ve teknolojik alet eksikliği şeklinde belirtilmiştir. Eğitsel sorunların Covid-19 döneminde Milli Eğitim Bakanlığı'nın daha hazır ve profesyonel bir şekilde olmamasından kaynaklandığı belirtilmiştir. Baran ve Sadık (2021)'e göre öğretmenlerin Covid-19 döneminde uzaktan eğitime hazırlıksız yakalandıkları ve teknolojik yetersizlikler yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle uzaktan eğitime geçilmesi ile çocukların birçoğunun fırsat eşitsizliği yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Okullardaki fiziki yetersizlikte ise yüz yüze eğitime geçilmesi ve okullardaki maske ve mesafe uygulaması konusunda yetersiz kaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Teknolojik sorunlarda internet alt yapısının yetersiz kaldığı bu sebeple de öğrencilerle derslerde zaman zaman iletişim ve bağlantı problemlerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Şahan ve Parlar (2021)'e göre öğretmen görüşlerinin çoğunlukla Covid-19 Pandemi sürecindeki eğitim problemlerinin internet ve teknolojik problemlerden oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır. Yönetici ve öğretmenlerin eğitime dair sorunları değerlendirildiğinde Milli Eğitim Bakanlığı'nın okulların fiziki yapısı ile ilgili çalışmalar yapması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda okul yöneticileri ve öğretmenler Milli Eğitim Bakanlığı'nın uygulamaya koymuş olduğu kademeli eğitim modelinin daha verimli olacağını düşünmüşlerdir. Ancak okul yöneticileri ve öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'na bu sorunları ve çözüm önerilerini sunamamaktadır.

Covid-19 pandemi döneminde eğitime dair öğrenci sorunları eğitsel sorunlar, mesafe sorunları ve teknolojik sorunlar olmak üzere üç tema oluşmuştur. Eğitsel sorunlarda eğitimde yavaşlama, mesafe sorunları ve sınıf yapısı olarak belirtilmiştir. Teknolojik sorunlar ise internet sorunları ve teknolojik araç eksikliği olarak belirtilmiştir. Eğitsel sorunlar Covid-19 pandemi döneminde uzaktan eğitimle eğitimin yavaşlaması ve öğrenme güçlüklerinin oluşması sonucuna ulaşılmıştır. Yüz yüze eğitim dönemine geçildiğinde ise sınıflarda mesafeli oturma düzenine sahip olunamaması sonucuna ulaşılmıştır. Teknolojik sorunlarda ise internet alt yapısından ve uzaktan eğitime katılabilmek için teknolojik araç eksikliği yaşanması sonucuna ulaşılmıştır. Saygı (2021)'e göre öğrencilerin dikkat

dağınıklığı yaşadıkları ve öğrenmelerinin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda öğrencilerin çeşitli sosyo-ekonomik düzeylerde olduğu ve teknolojik problemler yaşadıklarından bahsedilmiştir. Öğrenciler uzaktan eğitimden ziyade yüz yüze eğitimi seçmektedirler. Fakat öğrenciler okulların fiziki yapısının mesafe kurallarına uygun olmamasından kaygı yaşamaktadırlar. Çünkü okulda bulaşacak bir virüs nedeniyle aile bireylerinin zarar göreceğinden endişelenmektedirler. Milli Eğitim Bakanlığı bu bağlamda ilk olarak okullardaki fiziki durumlara ilişkin politika ve kararlar uygulayabilir.

Covid-19 pandemi döneminde eğitime dair veli sorunları eğitsel sorunlar, fiziki yetersizlikler, maddi sorunlar ve sağlık sorunları olmak üzere dört tema oluşmuştur. Eğitsel sorunlar öğrenme eksikliği, anlama eksikliğidir. Fiziki yetersizlikler kalabalık sınıflar, kapanan okullardır. Maddi sorunlar teknolojik araç eksikliği, eğitimde fırsat eşitsizliği, internet eksikliği, teknolojik sorunlar şeklindedir. Sağlık sorunları hijyen eksikliği, aşı karışıklığı şeklindedir. Eğitsel sorunların Covid-19 pandemi döneminde internet alt yapısında sorunların olduğu ve çok çocuklu ailelerin özellikle çocukların uzaktan eğitime katılımında sorunlar yaşadıkları belirtilmiştir. Sınıfların kalabalık olması bu sebeple yüz yüze eğitimde yeterli çocukların korunamayacağından ve aynı zamanda aşı konusunda problemler yaşandığını ve okullarda aşı olmayanlar ile ilgili yeterli çalışma yapılmadığını belirterek endişe ve kaygılarını belirtmişlerdir. Özyürek ve Çetinkaya (2021)'e göre pandemi döneminde velilerin maddi problemler yaşadığını ve uzaktan eğitim sürecinin zor geçtiği sonucuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda velilerin ve çocukların Covid-19 pandemi sürecinde sağlık açısından endişe ve kaygılarının yoğun olduğu belirtilmiştir.

5.1.4. Covid-19 Pandemi Dönemine Dair Eğitsel Politika ve Uygulama Önerileri

Covid-19 pandemi dönemine dair eğitsel politika ve uygulama yönetici ve öğretmen önerileri eğitsel öneriler ve maddi manevi destek önerileri olarak iki temadan oluşmuştur. Eğitsel önerilerde okulları kapatmamak, yarım gün eğitim, uzaktan eğitim ve rehberlik desteği olarak belirtilmiştir. Maddi manevi destek önerilerinde ise tablet desteği ve sosyal çalışmalar olarak belirtilmiştir. Bu bağlamda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen tablet bilgisayar desteğinin yetersiz kaldığı söylenebilir. Eğitsel önerilerde yönetici ve öğretmenler Covid-19 pandemi döneminde okulların kapatılmaması önerilerinde bulunarak sınıfları yarıya bölme önerilerinde bulunmuşlardır. Maddi manevi

destek önerilerinde ise öğretmenlerin ve öğrencilerin psikolojik desteğe ihtiyaç duydukları belirtilmiştir. Yine maddi manevi destek önerilerinde eğitimin kesintisiz devam edebilmesi için öğrencilere ulaşılabilirlik ve fırsat eşitliğinin sağlanması belirtilmiştir. Bozkurt (2020)'ye göre Covid-19 Pandemi döneminin getirdiği eğitimdeki dijitalleşmenin ayrıma dikkat edilerek eşitlik sağlanması gerektiği önerisini belirtilmiştir.

Covid-19 pandemi dönemine dair eğitsel politika ve uygulama öğrenci önerileri eğitsel öneriler ve hijyen önerileri olarak iki temadan oluşmuştur. Eğitsel önerilerde canlı ders, etkinlik yaptırma, okulları kapatmak ve yüz yüze eğitim devamlılığı olarak ifade etmiştir. Hijyen önerilerinde mesafe uygulaması ve okul temizliği şeklinde belirtilmiştir. Eğitsel önerilerde öğrenciler okulların kapatılmaması ve yüz yüze eğitimin devam etmesinin gerektiğini önermişlerdir. Ayrıca okulun daha temiz olmasının gerektiği önerilerinde bulunmuşlardır. Kurt, Korkutan ve Yetiz (2020)'ye göre Covid-19 pandemi döneminde okul sağlığının devam etmesi için okulların büyütülmesi ve sosyal mesafeye uygun olarak planlanması bu sebeple okullardaki hijyenin daha iyi olabileceği belirtilmiştir. Bu doğrultuda öğrencilerin okuldaki hijyen konusunda emin olmadıkları ve Covid-19 pandemi döneminde derslerden çok rahatlamaya ihtiyaçları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.2.Öneriler

Araştırma Covid-19 pandemi döneminde Millî Eğitim Bakanlığı'nın politika ve uygulamalarına ilişkin görüşlerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Uygulanan analizler sonucunda uygulama yapacak eğitim paydaşlarına ve araştırma yapacaklara öneriler sunulmuştur.

5.2.1.Uygulayıcılara Öneriler

- Eğitim paydaşlarına hizmet içi eğitim ile dijital okuryazarlık eğitimi verilebilir.
- Kriz durumlarında psikosoyal destek grupları oluşturularak sürecin kolay geçmesi sağlanabilir.
- Covid-19 pandemisi ile eğitim öğretimde meydana gelen başarıdaki düşüşün düzeltilmesi için öğrencilerin öncelikle rahatlayabileceği etkinlikler oluşturulabilir.

- Teknolojik alt yapı ve materyal eksikliği giderilerek teknolojik donanım sağlanabilir.

5.2.2. Araştırmacılara Öneriler

Bu araştırma 2020-2021 eğitim öğretim yılında ilkokullarda bulunan eğitim paydaşlarının Covid-19 pandemi döneminde Millî Eğitim Bakanlığı'nın politika ve uygulamalarının değerlendirilmesi için yapılmıştır. İleriki dönemlerde bu çalışmaya benzer çalışmalara fayda sağlayabilmesi için araştırmacılara şu önerilerde bulunulmuştur:

- Daha fazla kişi sayısı ile süreç değerlendirilebilir.
- Bu dönemde ortaya çıkan öğrenme eksikliklerini giderecek çalışmalar yapılarak Millî Eğitim Bakanlığı'nın değerlendirilmesine sunulabilir.
- Ortaokul kademesindeki eğitim paydaşları ile uygulanan politika ve kararların değerlendirilmesi üzerine çalışma yapılabilir.

KAYNAKÇA

ABD, Ministry Education, (2020). <https://www.ed.gov/news/pressreleases/secretary-devos-challenges-educators-rethink-education-options-rural-highschool-students-amid-coronavirus-pandemic> adresinden erişilmiştir.

Aktay, S., & Keskin, T. (2016). Eğitim Bilişim Ağı (EBA) İncelemesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 27-44.

Arslan, K., Görgülü Arı, A., & Hayır Kanat, M. (2021). Covid-19 Pandemi Sürecinde Verilen Uzaktan Eğitim Hakkında Veli Görüşleri. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 57(1), 192-206.

Aydın, S. (2022). *Covid-19 Salgını Sürecinde Öğretmenlerin Psikolojik Dayanıklılıklarının Belirsizliğe Tahammülsüzlük ve Bilişsel Esneklik Düzeylerine Göre İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Erzurum.

Bakanlığı, M. E. (2014). *Milli Eğitim Temel Kanunu*. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf> adresinden alındı

Bakanlığı, M. E. (2020). *Tüm okullar 16 Mart'tan 30 Mart'a kadar tatil edildi*. . Milli Eğitim Bakanlığı: <https://mardin.meb.gov.tr/www/tum-okullar-16-marttan-30-marta-kadar-tatil-edildi/icerik/2636> adresinden alındı

Bakanlığı, M. E. (2021). *Okulum Temiz Projesi*. Milli Eğitim Bakanlığı: <https://pazarlar.meb.gov.tr/www/okulum-temiz-projesi/icerik/826> adresinden alındı

Bakanlığı, S. (2020). *Covid-19 nedir?* Sağlık Bakanlığı: <https://covid19.saglik.gov.tr/TR66300/covid-19-nedir-.html> adresinden alındı

Bakanlığı, T. T. (2021). *Çin Ülke Profili*. Türkiye Ticaret Bakanlığı: https://ticaret.gov.tr/data/5f3b925713b876ea88e4c9c4/chc_ulke_profil_2021_11.pdf adresinden alındı

Balcı, A. (2020). Covid-19 Özelinde salgınların eğitime etkileri. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 3(3), 75-85.

Balcı, Y., & Çetin, G. (2020). Covid-19 pandemisinin Türkiye ekonomisinde istihdam ve çalışma hayatı üzerindeki etkileri: sorunlar ve çözüm önerileri. İstanbul: İstanbul Ticaret Üniversitesi.

Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: Nitel araştırma nasıl yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388.

Baran, A., & Sadık, O. (2021). Covid-19 sürecinde sınıf öğretmenlerinin acil uzaktan

öğretim tecrübelerinin ve görüşlerinin incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(2), 813-854.

Baykal, E. (2020). Covid-19 bağlamında psikolojik dayanıklılık, kaygı ve yaşam doyum ilişkisi. *International Journal of Social and Economic Sciences*, 10(2), 68-80.

Bozkurt, V. (2020). D. Demirtaş, V. Bozkurt, & S. Yorğun içinde, *Covid-19 pandemisinin ekonomik, toplumsal ve siyasal etkileri* (Cilt 1). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınevi.

Brooks, S., Webster, R., Smith, L., Woodland, L., Wessely, S., Greenberg, N., & Rubin, G. J. (2020). The psychological impact of quarantine and how to reduce it: rapid review of the evidence. *Rapid Review*, 395, 912-920.

Büyükada, S., Kılıç, G. N., Kocabaş, İ., & Karabay, A. (2021). Investigation of Burnout Levels of School Administrators and Teachers in the COVID-19 Epidemic Process. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 8(special issue), 118-128.

Çakin, M., & Külekçi Akyavuz, E. (2020). Covid-19 sürecini ve eğitime yönelik eğitimler: öğretmenlik eğitiminin alınması. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 165-186.

Çaykuş, E. T., & Mutlu Çaykuş, T. (2020). Covid-19 pandemi sürecinde çocukların psikolojik dayanıklılığını güçlendirme yolları: ailelere, öğretmenlere ve ruh sağlığı uzmanlarına öneriler. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 95-113.

Çoşkun, B., & Çelikten, M. (2020). Çin Halk Cumhuriyeti Eğitim Sistemi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(24), 2528-9535.

Engzell, P., Frey, A., & Verhagen, M. (2020). Learning inequality during the COVID 19 pandemic. s. 1-45.

Ergüç Şahan, B., & Parlar, H. (2021). Pandemi Döneminde Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştığı Problemler ve Çözüm Yolları. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 18(40), 2375-2407.

Fauzi, İ., & Khusuma, I. H. (2020). Teachers' Elementary School in Online Learning of COVID-19 Pandemic Conditions. *Jurnal Iqra':Kajian Ilmu Pendidikan*, 5(1), 58-70.

Fransa Milli Eğitim ve Gençlik Spor Bakanlığı, (2020) tarihinde <https://www.education.gouv.fr/> ve <https://www.gouvernement.fr/le-ministere-de-l-education-nationale> adreslerinden ulaşılmıştır.

Finlandiya Eğitim ve Kültür Bakanlığı, (2020). <https://minedu.fi/en/the-impact-of-coronavirus-on-education-and-culture> adresinden ulaşılmıştır.

Garbe, A., Oğurlu, Ü., Logan, N., & Cook, P. (2020). COVID-19 ve Uzaktan Eğitim: Pandemi Sırasında Çocuklu Ebeveynlerin Çocuklarıyla Yaşadığı Deneyimler. *Amerikan Niteliksel Araştırma Dergisi*, 4(3), 45-65.

Gençoğlu, C., & Çiftçi, M. (2020). Covid-19 salgınında eğitim: Türkiye üzerinden bir analiz. *Tarih Okulu Dergisi*, 13(46), 1648-1673.

Han, F., Demirbilek, N., & Demirtaş, H. (2021). Okul yöneticisi ve öğretmenlerin korona virüs (covid-19) salgını sürecinde yürütülen uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi.*, 10(3), 1168-1193.

İpekli, N. (tarih yok). *Öğretmenlerin covid-19 pandemisi öncesi ve sonrasındaki eğitime yönelik tutumlarının incelenmesi (Sakarya ili örneği)(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Kira, İ., Shuweikh, H., Rice, K., Ashby, J., & Elwakeel, S. A. (2021). Measuring covid 19 as traumatic stress: initial psychometrics and validation. *Journal Of Loss And Trauma*, 26(3), 220-237.

Kırmızıgül, H. (2020). Covid-19 salgını ve beraberinde getirdiği eğitim süreci. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD).*, 7(5), 283-289.

Koçoğlu, E., Ulu Kalın, Ö., Tekdal, D., & Yiğen, V. (2020). Covid-19 pandemi sürecinde Türkiye'deki eğitime bakış. *International Social Sciences Studies Journal*, 6(65), 2956-2966.

Koçoğlu, M. (2021). *Covid-19 pandemi dönemi başlangıcında 1.sınıfta olan öğrencilerin bu süreçlerinin ve 2.sınıfa hazırbulunuşluklarının değerlendirilmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Koronavirüs neden hızlı yayıldı? Hangi önlemler işe yaradı? (2020). BBC News: <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-51887343> adresinden alındı

Lahav, Y. (2020). Psychological distress related to covid-19 the contribution of continuous traumatic stress. *Journal of Affective Disorders*(277), 129-137.

Memmedova Telci, A. (2011). *Amerika Birleşik Devletleri eğitim sistemi ile Türk Eğitim Sisteminde denetim alt sistemlerinin karşılaştırılması (Yayınlanmamış Doktora Tezi)*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Mısırlı, Ö., & Ergüleç, F. (2021). Emergency remote teaching during the covid-19 pandemic: parents experiences and perspectives. *Education and Information Technologies*(26), 6999-6718.

News, B. (2020). *Koronavirüs neden hızlı yayıldı? Hangi önlemler işe yaradı?* BBC

News: <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-51887343> adresinden alındı

Özdoğan, M. (2021). Covid-19 salgınında okul müdürlerinin okul yönetiminde karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlarla başa çıkma stratejileri. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 1-14.

Phelps, C., & Sperry, L. (2020). Children and the Covid-19 Pandemic. *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice and Policy*, 12(1), 73-75.

Rasmitadila, R., & Aliyyah, R. (tarih yok). The perceptions of primary school teachers of online learning during the covid-19 pandemic period: a case study in Indonesia. *Journal of Ethnic and Cultural Studies*. . *Journal of Ethnic and Cultural Studies*.

Saka, A. (2021). *Okul müdürlerinin kriz yönetimi: covid-19 sürecindeki tutumları*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Rize: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

Sarıhan, S. (2022). *Decision-making of school principals during covid-19 pandemic: a qualitative exploration*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Middle East Technical University The Graduate School of Social Sciences.

Sarpkaya, R. (2021). *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Sertkaya Dinler, S. (2022). *Covid-19 salgın sürecinde sınıf öğretmenlerinin yaşadığı sorunlar*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Sir John, D. (2020). Education and the covid-19 pandemic. *Prospects*(49), 91-96.

Sirer, E. (2020). Eğitimin ekran üzerindeki teknolojik dönüşümünde pandemi döneminin etkisi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(29), 1987-2018.

Sözen, N. (2020). Covid-19 Sürecinde Uzaktan Eğitim Uygulamaları Üzerine Bir İnceleme. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(12). 302-319.

Şahin, M. (2022). Dünyada covid-19 sürecinde eğitim uygulamalarının değerlendirilmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 12(1), 292-307.

Türkiye İstatistik Kurumu, (2019). *İş gücü istatistikleri*.
<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Labour-Force-Statistics-2019-33784#:~:text=%C4%B0%C5%9Fsizlik%20oran%C4%B1%20%13%2C7%20seviyesinde%13%2C7%20seviyesinde%20ger%C3%A7ekle%C5%9Fti>. adresinden alındı

Türkiye İstatistik Kurumu, (2021). *Öğretim yılına göre ilköğretimde net okullaşma*

oranı, okul, öğretmen, öğrenci, derslik ve şube sayısı, şube ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısı. <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=egitim-kultur-spor-ve-turizm-105&dil=1> adresinden alındı

Türk, A., Ak Bingül, B., & Ak, R. (2020). Tarihsel süreçte yaşanan pandemilerin ekonomik ve sosyal etkileri. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*(Special Issue), 612-632.

UNESCO. (2020). 290 milyon öğrenci covid-9 nedeniyle okula gitmiyor: UNESCO ilk küresel salgınları yayınladı ve müdahaleyi harekete geçirdi. . UNESCO: <https://en.unesco.org/news/290-million-students-out-school-due-covid-19-unesco-releases-first-global-numbers-and-mobilizes> adresinden alındı

UNICEF. (2021). Covid-19'dan kaynaklanan öğrenme kayıpları mevcut öğrenci neslinin yaşam boyu kazançlarında 17 trilyon dolara yakın bir kayba mal olabilir. UNICEF: <https://www.unicef.org/turkey/bas%C4%B1n-b%C3%BClenleri/covid-19dan-kaynaklanan-%C3%B6%C4%9Frenme-kay%C4%B1plar%C4> adresinden alındı

WHO, (2020). Covid-19 China. <https://www.who.int/emergencies/disease-outbreak-news/item/2020-DON229> adresinden alınmıştır.

WHO, (2020). Listings of WHO'S response to Covid-19.

<https://www.who.int/news/item/29-06-2020-covidtimeline> adresinden alınmıştır.

Yaman, B. (2021). Covid-19 Pandemisi Sürecinde Türkiye ve Çin'de Uzaktan Eğitim Süreç ve Uygulamalarının İncelenmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*.17(Pandemi Özel Sayısı). 3296-3308.

Yaşar, C. (2021). Covid-19 döneminde ilkokul öğrencisi olmak. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). . Hatay: Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yayla, M. (2021). Covid-19 sürecinde okulların algılanan durumları ve eğitim paydaşlarının değişen rolleri. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). . Antalya: Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Soyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yirci, R. (2010). Avrupa Birliği üyesi ülkelerde eğitim denetimi sistemlerinin analizi ve Türkiye için öneriler. . *İkinci Uluslararası Katılımlı Eğitim Denetimi Kongresi Bildiriler Kitabı*, (s. 23-25).

Yurtbakan, E., & Akyıldız, S. (2020).). Sınıf öğretmenleri, ilkokul öğrencileri ve

ebeveynlerin covid-19 izolasyon döneminde uygulanan uzaktan eğitim faaliyetleri hakkındaki görüşleri. *Turkish Studies*, 15(6), 949-977.

Zaccoletti, S., Camacho, A., Correia, N., Aguiar, C., Mason, L., Alves, R., & Daniel, J. (2020). Parents perceptions of student academic motivation during the covid-19 locakdown: a cross-country comparison. *Frontiers in Psychology*, 11, 1-13.

Xie, X., Siay, K., & Nah, F. (2020). Covid-19 pandemic-online education in the new normal and the next normal. *Journal of Information Tecnology Case and Aplication Research*, 22(3), 175-187.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı-Soyadı: Saliha ÇİFTÇİ

Uyruğu: T.C.

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Tarihi
Lisans	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü	2018

MESLEKİ GEÇMİŞ

Yıl	Kurum	Görev
2019-2021	Saliha Saltık Psikolojik Danışmanlık ve Eğitim Merkezi	Kurucu Müdür

YABANCI DİL

İngilizce